

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajevski št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

Prisilne stanovske organizacije in volivna pravica.

Javna polemika, ki jo je vprašanje volivne pravice za prisilne stanovske organizacije spravilo na dnevni red, je dosedaj imela samo ta uspeh, da je strogo ločila kroge, ki so za splošno enako in tajno volivno pravico, od onih, ki so proti. Struje, ki bi zagovarjale kako srednjo pot, do danes še ni.

Protivniki splošne in enake volivne pravice se bojijo predvsem, da bi na eni strani potom te pravice stanovske organizacije prešle preveč na »politično« pota, na drugi strani pa, da bi bila na ta način voljena uprava teh organizacij kvalitativno slabša od one uprave, ki jo dajejo dosedanjí volivni redi.

I.

Treba je torej, da si jasno predočimo, ali stanovske in strokovne organizacije res nimajo nobene zveze z besedo »politika«. Stanovske in strokovne organizacije so skupine ljudi, ki jih veže kakšen skupen gospodarski namen. Značajna poteza teh skupin tiči v tem, da se za njihove namene razven njih samih nihče posebno ne brig in da dalje predstavljajo ponavadi le majhen del celotnega gospodarskega organizma. Dosledno morejo svoj namen uveljavljati ne samo v lastnem krogu, ampak mu tudi priboriti potrebno in primerno uvaževanje v onih krogih, ki se za ta namen ne brigajo. To delo pa se ne da drugače imenovati kot politika. Ni v tem ničesar slabega, nasprotno to jim daje življenjsko moč in zmisel za borbo. Vsaka taka organizacija ima torej svojo politiko, ki hoče z njo uveljaviti svoja načela v vseh tistih gospodarskih in socialnih vprašanjih, ki se je tičejo posredno ali neposredno. To, mislimo, je nesporno. Tudi znanost je istega mnenja. »Načelo politike je načelo veljave v družbi in sicer čim brez-pogojnejše veljave v sistemu medsebojnih socialnih odvisnosti, je volja do moči v državi in težnja k gospodarstvu nad socialnim svetom in koristi v meddržavnih odnosih. Ker ni pojava, ki bi iz politične perspektive bil brez-pomemben, je vsaka socialna zajednica kot organizacijska objektvacija skupinskega smotra, ki naj se uveljavi, vsaj latentno politična; ter hoče v tekmi z drugimi svoji prebojni moči primerno in po rangi svojega postulata prodreti.« (Dr. Albin Ogris: »Politične stranke«, stran 67.)

Stanovske in strokovne organizacije morajo torej z nujno posledico imeti svojo politiko, drugače izgube pravico do obstoja in shirajo v brezdelju. Če pa se tako krčevito branijo politike, hočejo s tem samo posebno poudariti, da za njihovo delo ni prirojena običajna politika političnih strank, da jim je ta včasih celo v škodo in da se jim protivi način, kako se ta dnevna politika vodi. Hočejo pri tem še posredno povedati, da njihov namen in njihovo delo zahtevata posebno taktiko v družbi, ki se ne krije vedno s pojmom običajne politike.

Kdor bi pa hotel z gestom »proč od politike!« trditi, da taki organizmi ne potrebujejo sploh nobene politike, ta bi jih popolnoma ubil, kajti odrezal bi jih od ostale družbe, skrčil bi njihov delokrog do brezpomembnosti in jih seveda obsodil na pogin.

Stanovske in strokovne organizacije dalje ne obstojajo samo iz par ljudi. Ponavadi številu njihovih članov ni samo majhno, ampak so člani raztreseni na dolgo in široko. Posebno prisilne stanovske in strokovne organizacije štejejo na tisoče in tisoče članov, če so le količinska pomembne. Da vsi člani niso enih in istih misli, da se njihova mnenja v marsikaterem vprašanju križajo, je nekaj čisto naravnega. Ravno tako je nekaj čisto naravnega, da vsak član hoče priboriti svojemu mnenju veljavo. Dosledno se razvijejo tudi v okviru takih organizacij struje, ki potem končno po dogovorih, pregovorih in kompromisih dobijo neko srednjo pot, ki najbolj odgovarja namenu organizacije. S politiko imajo torej vse te organizacije opraviti tudi v svoji notranjosti. Tudi to ni slabo. Različni nazori krešejo nove misli, nove misli so pa predpogoj za vsak napredek. Vse to pa je zopet svoje vrste politika.

II.

Ne bo ugovora, če trdimo, da vse življenje takih organizacij temelji edinole na zanimanju, ki ga imajo njihovi člani za njihov skupen namen. Kjer se člani ne brigajo za delo v organizaciji, tam organizacija kmalu zaspi ali pa pade v brezpomembnost. Vsaka organiza-

cija mora torej predvsem skrbeti za to, da med člani ne pade zanimanje zanj in v svojem lastnem interesu ne sme prezreti nobenega sredstva v dosego tega namena. Med najučinkovitejšimi sredstvi je gotovo enakopravnost vseh članov. Le takrat vsak član s polno živahnostjo sodeluje v organizaciji, če je prepričan, da ima enake dolžnosti in pravice kot vsi drugi. Kako globoko se zavedamo te preproste resnice, pričajo n. pr. zasebna društva, pa naj imajo ista katerikoli namen. Ni ga skoraj društva, ki bi ne poznalo ravnopravnosti članov. Če pa je ne pozna, se kmalu začne boj zanj.

Kar velja za privatna društva in slične organizacije, velja še tem bolj za prisilne stanovske in strokovne organizacije. Tem je ravnopravnost članov še bolj potrebna kot zasebnim organizacijam. Pri zasebnih organizacijah je članstvo prostovoljno. Kdor pristopi, pokaže že s tem precejšno mero zanimanja za organizacijo in treba je samo, da se to zanimanje vedno vzdrži na isti višini. Prisilne stanovske in strokovne organizacije pa ne vprašajo nikogar, ali hoče biti član ali ne, člane jim odredi zakon. Da taki po zakonu prisiljeni člani večkrat, posebno pa v začetku, ne kažejo posebnega zanimanja za prisilno organizacijo, je znana in razumljiva stvar, posebno, ker jim tako članstvo nalaga tudi neprostoželna bremena, na kojih višino po njihovem mnenju sainj nimajo nobenega vpliva. To njihovo mnenje je sicer zmotno, toda obstoja pa vendarle. Prisilne stanovske in strokovne organizacije se morajo torej ponavadi boriti še z večjo apatijo članov kot pa navadna zasebna društva. Da premagajo večjo apatijo med člani, morajo še bolj vestno skrbeti za to, da odstranijo vse, kar podpira tako apatijo. Zato morajo zagovarjati popolno enakopravnost med člani še z večjo vnemo in večjim poudarkom kakor zasebna društva.

Pri prisilnih stanovskih in strokovnih organizacijah je torej splošna in enaka volivna pravica še večjega pomena kakor pri zasebnih družtvih. Kdor dela drugače, postopa nedosledno. To nedoslednost moramo n. pr. očitati »Zvezi industrijscev«, koje organizem temelji na popolni enakopravnosti njenih članov, sama pa zagovarja, naj se njeni člani v istovetni prisilni stanovski organizaciji delijo po kategorijah, in sicer na ta način, da ima ravno zadnja skupina relativno največ pravic, čeprav se to ne sklada z načeli, ki jih zagovarja za razdelitev po kategorijah.

III.

Druge vrste strah, ki ga imajo nasprotniki splošne in enake volivne pravice, pa obstoji v tem, da bi uprava gori omenjenih organizacij prešla v roke, ki nimajo zadosti zmisla za stanovske in strokovne interese, v najboljšem slučaju pa premalo življenjske, gospodarske in socialne skušnje. Ker pa bi take uprave vendarle morale nekaj delati, se bojijo protivniki splošne in enake volivne pravice, da bi se za nadomestek preveč bavile s takimi vprašanji, ki so predmet dnevene politike in se le posredno tičejo organizacije same.

Če dobro premislimo vse te tri vrste strahu, pridemo do sledečih zaključkov: Zmisel za stanovske in strokovne interese se vzbudi takoj, kakor hitro je zanimanje vseh članov za lastno organizacijo desti visoko. Da pa ta zmisel dobi počasi tudi pravilno vsebino, za to skrbijo že posamezne struje v organizaciji, ki vrbijo v lastnem naziranju samo svetle, v naziranju nasprotnih struj pa samo temne strani. Ta zmisel pa ni privilegij enega ali drugega člana, ni vezan ne na izobrazbo, ne na premoženje, ne na socialni položaj. Največje organizacije, ki jih imamo danes, to je države, dokazujejo, da je morda v nižjih slojih še več zmisla za tako organizacijo kot pa v gornjih plasteh.

Kar se pa tiče življenjske skušnje, vemo, da je njen glavni vir gospodarska svoboda, odnosno gospodarska konkurenca, ki temelji na njej. Ali pa gospodarska svoboda res prinese zmeraj in dosledno najboljše ljudi na vrh, to je še odprto vprašanje. Nepobitnega dokaza za to še ni, nasproti temu so pa že danes na delu močnejše struje, ki to zanikajo v teoriji in praksi. Da jim ne manjka zgledov iz vsakdanjega gospodarskega vrvenja, ki zagovarjajo in potrjujejo njihove nazore, tega ni treba obširneje utemeljevati. Takih zgledov bi nabrali morda nekaj tudi pri nas.

Manjka dalje tudi vsak dokaz za to, da je

za upravo prisilnih gospodarskih in strokovnih organizacij najbolj sposoben tisti, ki se je obnesel v gospodarski svobodi. Delo prisilnih stanovskih in strokovnih organizacij ima čisto drug značaj, drug duh, drugo pojmovanje kot pa boj v svobodni konkurenci. Skušnje, ki jih pridobijo na enem polju, to še dolgo ne usposablajo za delo na drugem polju. Ni malo zgledov, da ljudje, ki si ne znajo opomoči v svobodni konkurenci, pokažejo veliko pravilnega zmisla in veliko sposobnosti za delo v prisilnih organizacijah.

S tem seveda nečemo trditi, da so izjeme popolnoma nemogoče. Izjeme so in bodo, toda nikoli ne bodo postale pravilo in nikoli ne bodo mogle dokazati trditve, ki je zmotna, dasiravno prevladuje še v mnogih krogih, da je namreč človek tem sposobnejši za upravo gori navedenih organizacij, čim bolj se je obnesel v svobodnem konkurenčnem boju.

Da bi se pa take uprave pustile prehitro in trajno v dnevno politiko, tega se že iz gori navedenih razlogov ni treba bati. Da kaj takega ni mogoče, ne bi trdili. Če pa se to zgodi, naletijo take uprave redno na splošen odpor med člani in izginejo najkasneje pri prihodnjih volitvah.

Seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke. Tej seji so prisostvovali predsednik ministrskega sveta Nikola Uzunović, predsednik narodne skupščine Marko Trifković, dr. Laza Marković, dr. Ivković, Ilija Mihajlović in še nekateri drugi člani.

Po informacijah, ki so jih dali časnikarjem, so najprej razpravljali o nekaterih pislih, ki so jih poslali poslanci radikalnega kluba iz notranjosti o reorganizaciji samouprav.

Nato so razpravljali o razmerah v radikalnem klubu samem. O teh razmerah smo dovolj pisali. V glavnem je šlo za to, da se

IV.
Mislimo, da smo s tem pregledali najvažnejše in najresnejše ugovore proti splošni in enaki volivni pravici za prisilne stanovske in strokovne organizacije. Nekaj ugovorov še ostane, tako n. pr. da volivna pravice te vrste pomeni »neke vrste boljšeizma in poizkuse uvajanja komunizma v gospodarske sloje«. To bi pomenilo, da so vsi sloji, ki nimajo dosti pod palcem, boljševiki in komunisti. Ta ugovor je smešen in k večjemu vreden naše dnevne javne polemike. Ravno toliko je vredna trditev, da najmanjši obrati »tvorijo maso, ki ne posveča presoji in reševanju javnih gospodarskih vprašanj prav nobene pažnje in ki je tudi stanovsko skoraj popolnoma indiferentna«. Ta masa goleva ni taka. Če bi pa bila, mi treba čez njo zabavljati, ampak skrbeti za to, da se njeno zanimanje za javna gospodarska vprašanja dvigne, kajti prirojenega zmisla za tako zanimanje ji ne bo nihče mogel odrehati.

Vse drugo pa, kar se o tem govori in piše, je — to zopet ponavljamo — samo prazno govorjenje, ki mu ne moremo pripisovati drugega namena kot tega, da hoče bralca spraviti stran od bistva in od doslednega premišljevanja o celem problemu.

Audience pri kralju.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) Včeraj je bil v Topli pri kralju vojni general Hadžić, danes pa je odšel tja prometni minister general Milosavljević. Po nekaterih vesteh bi se kralj imel že jutri vrniti, po drugih pa bo še več dni ostal v Topli.

Dr. Šavnik odide.

Belgrad, 4. marca. (Izv.) Finančni delegat g. dr. Šavnik v Ljubljani je odpoklican s tega mesta in imenovan za načelnika v ministrstvu za finance v Belgradu. Na njegovo mesto je imenovan g. Rupnik.

Konferenca o srednjih šolah.

Belgrad, 4. aprila. (Izv.) V naučnem ministrstvu se vršijo konference, na katerih se razpravlja 1. o vrstah srednjih šol v državi; 2. o reviziji začasnega učnega načrta za nižje razrede realnih gimnazij; 3. o učnem načrtu za višje razrede. Iz Slovenije prisostvujejo konferencam bivši vodja prosvetnega oddelka profesor Vadjnal, nadzornik Wester, ravnatelj Mazi in prof. dr. Kotnik.

Zunanja politika Jugoslavije.

PERIĆ O TEKOCIH ZUNANJEPOLITIČNIH VPRAŠANJIH.

Zunanji minister dr. Ninko Perić je sprejel urednika atenskega poluslužbenega lista »Eleftron Vima«, g. Zarifisa in mu na njegova vprašanja podal več izjav glede tekočih zunanje-političnih vprašanj. Glede Italije je izjavil:

Od mojega ekspozija v skupščini se v naši politiki nasproti Italiji ni nič izpremenilo. Po mojem prepričanju je razvoj dogodkov zadnjih dni povoljno vplival na javno mnenje in na uradne kroge na obeh straneh, tako da ni nobenih nepremostljivih težkoč za lojalen sporazum in nadaljevanje prisrčne politike. Prepričan je tudi, da ni resnih ovir, ki bi preprečevale točno določitev značaja tiranskega pakta. Seveda bi se moralo to zgoditi na temelju politične neodvisnosti Albanije in njenega teritorialnega edinstva.

Glede naših konvencij z Grčijo je rekel dr. Perić, da bi bilo želeli, da bi temu vpra-

šanju obe vladi posvetili svojo posebno pozornost. S tem bi se utrdilo medsebojno zaupanje in pripomoglo do splošnega zbližanja balkanskih narodov ter tako do zagotovitve mirne bodočnosti. Skupnost njihovih interesov jih mora v bodočnosti dovesti do tega cilja in mi le želimo, da bi se to skoraj zgodilo.

Kar se tiče Male antante, je zaključil dr. Perić, morem reči, da njenih temeljev nič ne more omajati, ker je osnovana na popolnem medsebojnem zaupanju, katerega se sedanjí dogodki ne dotikajo.

VELIKA BRITANIJA IN JUGOSLAVIJA.

Ceda Mijatović v Londonu je poslal belgrajski »Politiki« pismo zaradi njenega članka, v katerem je trdila, da vodi Velika Britanija proti Jugoslaviji neprijateljsko politiko. G. Mijatović ugotavlja, da je ta trditev neosnovana, kar dobro vedo mnogi Srbi, a predvsem on sam, ki kot najstarejši srbski diplomat in žurnalist že 43 let živi v Londonu. Sovražniki Jugoslavije se prezgodaj vesele.

STROKOVNA INTERNACIONALA ZA REŠITEV ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKEGA KONFLIKTA.

v Pariz, 4. aprila. (Izv.) Na seji socialistične in strokovne internacionale so sprejeli tri resolucije, v katerih zahtevajo, da mora jugoslovansko-italijanski konflikt urediti Društvo narodov in da se mora priznati neodvisnost Albanije, ki naj ne stoji ne pod italijanskim, ne pod jugoslovanskim protektoratom. Glede Kitajske zahtevajo, da se države odrečejo vsem nepravilnim koncesijam in da se takoj prične s pogajanj. Tretja resolucija je naperjena proti fašistovskemu režimu v Italiji.

Kaj se plete v Romuniji.

v Pariz, 4. aprila. (Izv.) »Le Matin« poroča, da pripravljata ministrski predsednik general Avarescu državni udar in da je izdal že več tozadevnih odredb. Vodstvo železnice je prepustil nekemu častniku. Vsled tega je prišlo do nasprotstev z Bratianujem in so se pričela vsled tega že pogajanja. Po poročilu »Matina« ne verjame nobeden, da bi za slučaj smrti kralja Ferdinanda prevzel vladu regentski svet, katerega so osnovali l. 1926. Zdi se verjetneje, da se bo spremenila ustava za ta slučaj v korist kraljice Marije. Mnogo se računa tudi z možnostjo, da bodo poklicali nazaj princa Karola.

Velika afera v Mežici.

KOMPROMITIRANO CELO VODSTVO KMETSKO-DELAVSKE ZVEZE IN BERNOTOVE SKUPINE. — ARETACIJA CELOKUPNEGA KRAJNEGA ŠOLSKEGA SVETA V MEŽICI.

Maribor, 4. aprila. (Izv.) Včeraj je v Mariboru vzbudila veliko senzacijo vest, da so trije detektivni mariborske policije z dopolnjenimi vlakom pripeljali pet članov krajnega šolskega sveta v Mežici, med njimi oblastnega poslanca Vinka Möderndorferja, ter jih odgnali v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

V Mežici se je dolgo časa govorilo o raznih aferah, ki so imale tudi široko javnost, vendar ni nihče mislil, da bo moralo vmes posesti tudi državno pravdnstvo ter osvetliti afero, ki je zavzela tako širok obseg, kakor malokatero v Sloveniji. Zadeva je sledeča:

Meziška občina je popolnoma v rokah komunistov, oziroma Bernotovih socialistov, katerim načeljuje tamošnji učitelj in sedanji oblastni poslanec Vinko Möderndorfer. Občina je pričela z velikopoteznim načrtom in zgradila lanske leto moderno šolo in vodovod za vso Mežico. Vsa dela je v imenu občine vodil krajni šolski svet, v katerem so bili sami izraziti pristaši Möderndorferjeve skupine. Za vodovod je proračun prvotno znašal 800.000 Din. Krajni šolski svet je oddal dela pod roko brez razpisa Delavskemu konzumnemu društvu v

Celju vnaprej, ki za ta dela sploh nima koncesije. Vodovod se je zgradil po načrtih ing. Gustinčiča, toda stroški so narasli tako, da se je proračun prekoračil za 700.000 Din. Kamr je šel denar, o tem ni vedel nihče. Govorilo pa se je, da bo o tem vedel natančneje krajni šolski svet, zlasti učitelj Möderndorfer.

Na podlagi govorice je veliko županstvo mariborsko odredilo preiskavo, katero so izvedli strokovnjaki za hidrotehnična dela in knjigovodstvo. Rezultat preiskave je bil takšen, da je veliko županstvo končno pooblastilo mariborski policijski komisariat, da afero preišče s kazenskega vidika.

Vodstvo preiskave je prevzel g. Kerševan. Preiskave so se vršile v Mežici, Celju in Ljubljani. Uspeh je bil senzacionalen. Na ta način so odkrili obtežilen material, radi katerega je državno pravdnstvo mariborsko odredilo aretacijo petih članov krajnega šolskega sveta v Mežici, med njimi Möderndorferja, dalje strokovnega tajnika Kmetско-делавске зvezе v Celju Leskovška. Afera zavzema vedno širši obseg. Obetajo se zanimiva odkritja. Podrobnosti bomo še poročali.

Radič fantazira, SLS dela

Pod tem naslovom pišejo zagrebške »Sefjačke novine«: »To, česar Radič s svojimi ministri ni mogel napraviti skoro dve leti, ko je bil na vladi, je slovenska SLS napravila v dveh mesecih. V tem istem času vidimo in že čutimo, kako slovenski ministri delajo. Sedaj se že resno dela za gradbo nasipov ob Savi, Donavi in drugih rekah. Oproščeni smo carine na umetna gnojila in druge gospodarske potrebščine. Dajejo se velike davčne olajšave in olajšave pri prenosnih taksah. Oproščajo se kazni radi monopolskih in taksnih prestopkov, ki znašajo tisoče dinarjev in mesece zaporov. Slovenski poslanci so izposlovali, da se olajšajo davčna bremena, ki toliko mučijo naš narod. Na teh uspehih SLS najljepše čestitamo. Dela govore o veliki razliki med radičevsko politiko in politiko SLS.«

Tako piše hrvatski kmet.

Moč SLS.

»Narodni dnevnik« občuduje moč, ki da jo ima SLS in piše, da še nikdar ni imela nobene politične stranke v Sloveniji te moči, kakor jo ima, oziroma kakor jo bo v kratkem imela SLS. Zastopana v centralni vladi more z lahkoto izvesti vse, kar bi sklenili avtonomni zastopi v Sloveniji, ki so vsi, oziroma bodo v najkrajšem času v njenih rokah. Poleg tega je finančno močna in vrhu vsega sijajno podprta še od cerkvenega aparata, da ima danes tako dominantno pozicijo v Sloveniji, da je opozicija proti njej skoro nemogoča.

Je sicer jako laskavo za SLS, da jej »N. D.« prisoja tako moč, ampak se on pri tem v marsičem moti. Predvsem glede na »cerkveni aparat«. To si je dal »Narodni dnevnik« sugerirati od »Jutrac«, če bi pa samo stvar malo preudaril, bi se pač moral vprašati, kakšno dinamično vlogo bi mogel igrati cerkveni aparat pri sedanjih poziciji SLS, v tem zmislu namreč, kakor jo razumeva in tolmači »N. D.«. Mi pa tudi ne vemo, s čim bi mogel cerkveni aparat pomagati SLS sedaj, ko je na vladi, ko ji tudi v opoziciji ni mogel prav nič pomagati.

Pa tudi drugače gleda »N. D.« današnjo pozicijo SLS v malo preveč rožnati luči, ker pozablja, da imamo še vedno centralizem; na tem ne izpremeni okolnost, da je SLS zastopana v centralni vladi, prav nič. Tak dominanten položaj, kakor ga »N. D.« prisoja SLS, bi ona mogla zavzeti le v avtonomistično urejeni državi. Do tega je pa še daleč. Finance, finance, to je tista glavna točka, okoli katere se suče boj proti centralizmu, in kako trd in težaven je ta boj, to tudi »N. D.« dobro ve, in zato je pretirana njegova trditve, češ, da SLS zastopana v centralni vladi, more z lahkoto izvesti vse, kar bi sklenili avtonomni zastopi. Le z največjo težavo se bo dalo to izvesti, ker so tu na vseh koncih in krajih zapreke centralističnega sistema!

Pozicija SLS je torej, četudi močna, vse-kakor zelo težavna, uprav radi sistema. To se je dovolj pokazalo tudi na njenem delu v teh dveh mesecih sovladanja. Veliko zadev je, ki bi jih SLS že rada bila izvedla in bi se v drugičnih okoliščinah res tudi z lahkoto dale izvesti, a so pri obstoječem sistemu ali sploh neizvedljive, oziroma je mogla SLS le z največjo težavo doseči, da se vsaj deloma izvede. Ta moment bi moral »N. D.« pri svojem presojanju položaja SLS predvsem upoštevati, potem bi bili njegovi zaključki gotovo bolj pravilni, vsekakor pa bi potem tudi vse tiste velike zahteve, ki jih postavlja, malo moderiral. Kajti, kakor rečeno, obstoječi centralistični sistem je tisto zlo, na katerem trpi vse naše državno življenje, in proti kateremu je tudi SLS pri sedanjih konstelaciji razmer brez moči, in naj bo sicer še tako močna.

▼ Lille, 4. aprila. (Izv.) Pri posetu predsednika Doumergua se je zgodil incident. Nek pijan možki je stopil v predsednikovo kočijo in zaklical dvakrat: »Konec vsaki vojni! Moža so aretirali.

Beleške

△ Vedeli smo. Zadnjič je »Jutro«, napadajoč SLS, trdilo, da bodo zdaj privatni nameščenci v Sloveniji morali plačevati večji davek kakor oni v Srbiji. Mi smo na to ugotovili, da srbski davčni zakon ravno privatne nameščence težje obremenjuje kot pa naš zakon. In ko smo to ugotovili, smo že naprej vedeli, da bo »Jutro« stvar takoj po svoji navadi drugam zavilo. Kakor jo je tudi res. Evo, kaj piše: »Doselej smo bili vajeni, da so klerikalec vedno trdili, da se v Srbiji manjši davki. Odkar so klerikalec v vladi in odkar nalagajo prebivalstvu v prečasnih krajih povečane davke (!), piše »Slovenec« nasprotno... Mi seveda sedaj pričakujemo, da bo »Slovenec« pričel trdit, da vladna večina zato ni hotela razširiti srbskega davčnega zakona na prečanske kraje, ker plačujejo v Srbiji sploh večje davke kakor pri nas.« — Mi tega seveda ne bomo nikoli trdili, zato ker to ni res, da bi v Srbiji sploh plačevali večje davke kakor pri nas; ampak je nasprotno res. Pač pa je »Jutro« svoj čas, ko je bila SDS na vladi, to trdilo in je kakor vsak alovenski protest proti krivicam, ki se gode Sloveniji, tako tudi protest proti večjim davkom, ki jih Sloveni morajo plačevati, razkričevalo kot mržnjo proti državi in proti Srbom. To bodi le tako mimogrede omenjeno, da bo »Jutro« bolj pomirjeno, a kar se srbskega davčnega zakona v stvari tiče, je dejstvo to, da je ta zakon na splošno mnogo blažji od naših davčnih postav, oziroma da nekaterih davkov, ki jih na Slovenskem plačujejo, srbski davčni zakon sploh ne pozna. Toda privatnim nameščencem pa ta zakon slučajno nalaga večji davek kot pa naš. Mi ne moremo nič zato, če je tako, in nam je samo žal, če »Jutro« srbskega davčnega zakona ne pozna. Naj si samo blagovolji pogledati dotične člene in se spomniti, kako so svoj čas protestirali bosanski privatni nameščenci, ko je finančni zakon rečene člene srbskega davčnega zakona apliciral tudi na Bosno. Od takrat plačujejo privatni nameščenci v Bosni davka skoro 25 odstotkov svoje plače, oziroma plačujejo ta davek podvečja.

△ Napačen korak. »Narodni dnevnik« kvalificira upokojevec dr. Lončarja za napačen korak in naševa dokaze za dr. Lončarjevo objektivnost. Priznavamo, dr. Lončar ni bil dr. Pestotnik in da RR režim ni uporabljal metod PPZ, to bo vedno upoštevala SLS, kakor je to upoštevalo tudi naše časopisje, ki dr. Lončarja ni napadalo tudi tedaj, ko je imelo za to zadosti povišaj. Toda zase si je dr. Lončar vzel legitimacijo za razburjenje z mnogimi svojimi ukrepi, izmed katerih naj omenimo le enega, ki ga je »Narodni dnevnik« zamel al. Visokemu uradniku je PPZ režim napravil eklatantno krivico. Dr. Lončar je imel moč in priložnost, da jo popravi, pa je bil sam imenovan na dotično mesto, čeprav nima za to niti strokovne niti praktične kvalifikacije. Bi bilo torej »Narodnemu dnevniku« priporočati, da se preveč ne razburja.

△ Radič in duhovniki. Radič si je dovolil kot predsednik oblasnega odbora tudi tele pripombe: »Duhovniki bi morali krščeovati brezplačno. Laž je, da gre človek v pekel, če ne prejme popovskega blagoslova. Še večja laž je, da, če mali otrok umre, ga vrag natakne na raženj.« Tako razpravlja g. Radič javno in uradno kot predsednik oblasnega odbora. Neverjetno in nezaslišano je, da tak človek vodi Hrvate.

ZA PRAZNOVANJE 1. MAJA.

▼ Pariz, 4. aprila. (Izv.) Urad delavske internacionale je sklenil izdati ob priliki 1. maja oklic na delavce vseh dežel, da bi se 1. maj povsod praznoval. Delavstvo naj se izreče za osemurni delavnik, proti vsakršni vojni na Balkanu, proti početju fašistov in za neodvisnost Kitajske. Vse posadke na suhem in na morju naj se takoj odpokličejo.

Rim, 4. aprila. Senat je v sobotni seji ratificiral besarabsko pogodbo.

Prijateljska pogodba med Italijo in Ogrsko

DANES BOSTA MUSSOLINI IN GROF BETHLEN PODPISALA PRIJATELJSKO IN RAZSODIŠČNO POGODBO. — OGRSKA SI JE IZBRALA ZA SVOJE PRISTANIŠČE REKO.

▼ Trst, 4. aprila. (Izv.) Včeraj ob pol 9 je prispel v Trst ogrski ministrski predsednik Bethlen. Na kolodvoru ga je sprejel tržaški prefekt. Bethlen si je ogledal mesto in nato ob 10.35 odpotoval v Benetke. Grof Bethlen je v Trstu sprejel tudi častnike in jim izjavil, da se bo uradno mudil v Italiji štiri dni. Vendar upa, da mu bo mogoče pred Veliko nočjo še privatno nekoliko potovati po Italiji. V Rimu bo sklenil prijateljsko in arbitražno pogodbo, ki se bo takoj podpisala. Vsa pripravljena dela so bila izvršena že poprej. Izrazil je upanje, da bo v Rimu uredil resko zadevo, tako da bo postala Reka ogrska izvozna luka. Ze med vojno je bila Reka ogrsko pristanišče, in ogrski trgovci so z njo prav do danes ohranili trgovske zveze. Glede Splita pa se niso vršila nikakoli pogajanja, o tem je razpravljalo samo časopisje. Split je za 250 km oddaljenejši od Budimpešte in nima primerno urejenega pristanišča. Na vprašanje, kaj misli v Belu o njegovem potovanju, je rekel: »Kaj jaz sem!« Zelo laskavo se je izrekel o fašizmu in izjavil, da je Mussolini z reformami napravil iz Italije nov svet. Ogrska vlada bo poslala v Italijo posebno komisijo, ki naj prouči vse fašistovske reforme. Na vprašanje glede Romunije je povedal, da pripravlja general Avarescu izjemno stanje in hoče stopiti sam na krmilo države.

▼ Benetke, 4. aprila. (Izv.) Popoldne je dospel sem grof Bethlen in takoj po sprejemu so se na prefekturi pričeli prvi uradni razgovori. Predsednik Bethlen je zvečer odpotoval v Rim.

▼ Rim, 4. aprila. (Izv.) Danes ob 9 do-

poldne je dospel v Rim ministrski predsednik Bethlen. Postaja je bila za sprejem slovesno okrašena. Bethlena je sprejel podtajnik v zunanjem ministristvu Grandi. Nastanil se je v Grand hotelu, kjer bo gost italijanske vlade.

▼ Rim, 4. aprila. (Izv.) V dvorani zmage v palači Ghiggi se je vršil danes popoldne razgovor med Mussolinijem in Bethlenom. Razgovor je trajal poldrugo uro. Stefani javlja, da so bila predmet razgovorov vsa vprašanja, ki interesirajo Italijo in Ogrsko. Razgovori so potekali z ozirom na prijateljske zveze med obema državama zelo pristržno in so pokazali popolno soglasje v mišljenju obeh držav. Jutri bo v palači Ghiggi podpisana prijateljska in razsodiščna pogodba med obema državama. Pri popoldanskem obisku v Grand hotelu je Mussolini izročil Bethlenu red sv. Mavricija, s katerim ga je odlikoval kralj. Ta obisk je trajal dve uri.

»Giornale d'Italia« piše, da je tekst pogodbe sestavljen po vzoru prijateljskih pogodb, ki jih je Italija sklenila z drugimi državami. List pravi, da Jugoslavija sklepom glede reškega pristanišča ne bo nasprotovala. Jugoslovanski predlog, da si Ogrska izbere za pristanišče Split; za Ogrsko ni sprejemljiv, ker splitska luka ne ustreza zahtevam ogrskega prometa. Naravna luka za Ogrsko je Reka. Na vsak način pa je potrebna pritrditev Jugoslavije, da morejo stopiti ti dogovori v veljavo.

Tekom štiridnevnega bivanja v Rimu bo grof Bethlen sprejet v avdijenci tudi pri kralju in papežu. Tudi program za vse druge svečanosti je že izdelan.

Za združenje Bolgarije z Jugoslavijo.

Tako lepe manifestacije za veliko jugoslovansko državno misel, kakor jo je priredila včeraj ob priliki predavanja dr. Kostova, Ljubljana zlepa še ni videla. Tisočglava množica, ki je napolnila vso prostorno Unionsko dvorano, je enodušno jasno, odločno in navdušeno manifestirala za združanje z Bolgari, je pokazala svoje trdno prepričanje, da je bolgarski narod tudi bratski jugoslovanski narod in da je zadnji čas, da padejo vse ovire, ki nas ločijo od njega.

Predavatelja je ogromni množici predstavil z iskrenim pozdravom v imenu pripravljalnega odbora akademskih društev akademik Z dolšek.

Dr. Kostov, predsednik jugoslovansko bolgarske lige v Parizu, je v svojem temperamentnem, od navdušene množice vsak čas z viharji aplavza prekinjenem govoru izjavil:

Velika radost je zame to, da morem govoriti v Ljubljani, v tem slavnem mestu v prednji straži slovanstva, v Ljubljani, ki je bila za nas Bolgare vedno simbol pravega, čistega jugoslovanstva in v katero smo verjeli kot v sveto mesto ter si želeli dneva, da izpregovorimo tu svobodno kot člani iste države. (Vihar aplavza.)

Ko se je bolgarski narod ustvarjal, so se njegovi najboljši javni delavci v prvih začetkih bolgarskega osvobođenja zavedali bratske skupnosti s Srbi, zavedali so se, da gre velika misel od osvobođenja Bolgarov pa do osvobođenja vseh južnih Slovanov. Odtod tudi znamenita pogodba, ki so jo sklenili voditelji bolgarskega osvoboditeljskega gibanja leta 1867, z srbskim knezom Mihajlom o bodoči skupni bolgarsko-srbski državi. Ravno v istem času pa se je pojavilo stremljenje za združitev vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v eni državi. V istem času se je pojavil tedaj pokret za osvobođenje vseh južnih Slovanov in za združitev v eni državi od Črnega do Jadranskega morja.

To veliko misel je v Bolgariji zamenjal formalni špijon nemškega dvora Ferdinand Koburg z nemško, nebolgarsko mislijo o Veliki Bolgariji.

Tako je prišlo do tragedije in bratskega zločina l. 1913., tako je prišlo do velike tragedije l. 1915., ki še sedaj tvori zapreko vsakemu srbsko-bolgarskemu zbližanju. Strahote l. 1915. niso bile delo bolgarskega naroda, bile so delo zločinske bande z imenom makedonstvujoči. Iz vsega srca

prosim in rotim brate Slovence, da nas spravijo s Srbij (Burno, navdušeno odobravanje.)

Govornik je dalje govoril o težnjah Stambolijskega, ki je bil tako zelo prožet z idejo bolgarsko-jugoslovanskega zbližanja, ki pa je naletel pri Srbih na nezaupanje, ki je ena najbolj žalostnih posledic koburskega zločina l. 1915.

Z jasnimi in povsem razumljivimi argumenti je govornik nato govoril o ekonomski potrebi združitve Jugoslavije in Bolgarije, dalje je ostro karakteriziral angleško politiko, ki je vedno nasprotovale združitvi in slogi Slovanov. Bolgarijo izjemajo sedaj tuji, Angleži in Italijani, iz Bolgarije je Italija sedaj pričela z obkroževalno politiko do Jugoslavije in jo nadaljevala v Albaniji. Italija smatra Balkan za zemljo, kjer si bo ustvarila svoje kolonije.

Niti enega realnega razloga ni, ki bi preprečeval zedinjenje Bolgarov z Jugoslavijo. — Koburžani niso nobeno vprašanje in vendar se to zedinjenje ne izvrši.

Govornik apelira na akademsko mladino, naj bo nositeljica velikega ideala združenja z Bolgari. »Ti Ljubljani, ti naša najbolj ljubljena, najbolj bratska Ljubljana, ti pa odkrito reci: Mi, Slovenci smo za zedinjenje z bolgarskim narodom!« Na ta poziv se je odzvalo govorniku frenetično vzklikanje množice, ki kar ni hotela prenehati izklicati svojih simpatij do bratskega bolgarskega naroda.

»Bodite prepričani — nadaljuje dr. Kostov v blagodneči bolgarščini — da govori iz mene ves bolgarski narod!«

Govornik h koncu zagotovi, da bo spomin na ta veličastni shod v Ljubljani, vedno njegov najtoplejši spomin. »Naj živi velika Jugoslavija od Črnega do Jadranskega morja!« Odzove se mu tisoče grl, ki z govornikom skupaj manifestirajo za ideal velike Jugoslavije.

Govorniku je bil ob koncu govora izročen lep šopek rdečih rož.

Po njegovem govoru je priredilo občinstvo v Ljubljani veličastne manifestacije za jugoslovansko-bolgarsko zbližanje.

Po predavanju pa je mladina priredila po mestu velik obhod, kjer je burno manifestirala svoj patriotizem.

Prva seja novega ljubljanskega gerentskega sveta.

Včeraj zvečer so se zbrali poimenovani svetniki iz ljubljanskih občanov pri novom komisariju g. dr. Mencingerja na sejo, ki je trajala od četrta na 7. do četrta na 9.

Uvodoma so podali svetniki SLS dr. Ivan Stanovnik, Janko Jeglič, Jože Pirc, dr. Valentin Rožič in Franc Pust sledečo izjavo:

»Podpisani zastopniki ljubljanske organizacije SLS kot člani gerentskega sveta izjavljamo, da smo pripravljeni radi nujnih gospodarskih vprašanj v gerentskem svetu pri Vas sodelovati s pogojem, da se bodo naši predlogi, nasveti in prošnje upoštevali in dejansko izvrševali. Vztrajamo slejkoprej na načelnem stališču naše stranke, da se mestni občini ljubljanski vrne njena avtonomija z zakonitim občinskim zastopstvom in Vas vsled tega, gospod vladni komisar, prosimo, da čimprej ukrenete vse potrebne priprave za izvršitev občinskih volitev.«

Nato se je sklenilo, da se bodo vršile seje sveta redno vsak teden in da se bodo sklepi objavljali potem uradnih komunikacij, da bodo ljubljanski občani in javnost sploh o poslovanju

pri mestni upravi točno obveščeni.

Na eni prihodnjih sej se bo pričela revizija vseh nastavitve, ki so se izvršile po razpustitvi občinskega sveta, kakor tudi revizija oddanih del, izdanih podpor in komisijskih stroškov za čas SDS-gerentstva. Pregledal se bo računski zaključek za leto 1925-26. Obširno se je tudi govorilo o stanovanjski akciji, kakor tudi o že oddanih stanovanjih v mestnih hišah, oziroma v oddajah, ki se imajo izvršiti ali pa so v teku, kar velja posebej za novo stanovanjsko hišo na Jegličevi cesti. Iz reklo se je načelo, da naj se v prvi vrsti upoštevajo brezstanovanjci, uslužbenec čestne električne železnice in mestni uslužbenec sploh. Govorilo se je tudi o določitvi prostora za postavitve novih stanovanjskih hiš.

Važnejše odločbe, ki obremenjujejo mestno občino v izdatnejši meri, se bodo pridržale sklepanju bodočega občinskega sveta.

ITALIJANSKI POSLANIK PRI ANGLEŠKEM KRALJU.

London, 4. aprila. Angleški kralj je povabil italijanskega poslanika Della Toretta pred njegovim odhodom v Rim na obed.

Nadaljevanje inozemskih poročil na 6. strani.

Kaj se godi doma

Sophoklov Kralj Oidipus.

Kakor že javljeno, bodo dijaki naše humanistične gimnazije drevi ob 8. uri v dramskem gledališču ponovili to starogrško tragedijo. Naš list je že v nedeljo prinesel kratko poročilo v podlistku. Naš oficielni kritik F. K. je trud naših dijakov kar najtopleje pohvalil. Ne bomo ponavljali njegove sodbe; naj s temi vrsticami na predstavo le znova opozorimo. — Nekdo je pripomnil, da je ta starogrška drama kakor neke vrste pasijon: že prolog nas s svojo slikovitostjo in oljkami dečkov nekako spominja naše cvetne nedelje; nadvse pretresljiv je konec: nesrečnega Oidipa, oslepljenega in izgnanega, v žalostnem prevodu vsa mladež tiho spremlja ven iz mesta. — Pomlad je zdaj v naravi, ali vsaj bližamo se ji; pomlad poezije je bila takrat, ko je Athenec Sophokles živel in snoval svoje nesmrtno dramo 496—406 pred Kr.): ta drama nas prestavi torej prav k izviru vse dramatične umetnosti. Po izviru pijemo to najčistejšo poezijo: Vse polno koristnega pouka o poetički drame nam bo torej nudil ta večer, zlasti o razmerju med igravci in zborom (korom), ki je bil glavni stebel starogrške drame. Kdor se torej zanima za zgodovino drame, naj predstave ne zamudi!

Drevi ob 8. uri ponovijo dijaki v dramskem gledališču starogrško tragedijo Sophoklejevo: Kralja Oidipa.

Prijatelji mladega idealnega stremjenja, pokazite jim s svojo navzočnostjo priznanje za njih trud!

Prvo zborovanje „Slomškove družbe“ v Ljubljani.

Dne 13. t. m., t. j. na velikonočno sredo, bo imela Slomškova družba svoje prvo zborovanje. K udeležbi vabimo vse bivše člane Slomškove zveze in tudi vse one, ki želijo vstopiti kot novi člani v Slomškovi družbi, četudi niso bili prej člani Slomškove zveze — pa so le po svojem notranjem prepričanju krščanskega mišljenja. Dalje vabimo na zborovanje krščansko misleče gospe profesorje in častite duhovščino, kakor tudi sploh vse, ki se zanimajo za krščansko pedagogiko. Na zborovanju bodo tudi predavanja o temeljih moderne pedagogike. Predaval bo g. dr. Franjo Čibej. Poleg nekaj odborovih poročil bodo na dnevnem redu tudi razprava o pedagoških kroških ter raznoterosti. Pričakujemo, da bodo velikonočna zborovanja Slomškove družbe isto tako lepo obiskovana, kakor so bila velikonočna zborovanja Slomškove zveze. Na veselo zvidenje!

Op. Zborovanje bo v Akademskem domu poleg Unfona. Začetek ob pol 10. uri. Za odbor J. S.

Predavanje o Irski na ljubljanski univerzi.

Snoči, dne 4. aprila, je imel v zbornišni dvorani naše ljubljanske univerze anglikanski škof dr. Miller iz mesta Waterford predavanje o Irski. Odličnega gosta je predstavil rektor dr. Lukman, nakar nam je cerkveni dignitar z zgovorno besedo v karakterističnih potezih podal oznako obeh plaсти današnjega irskega ljudstva, ki sta se dolgo vrsto let borili za premoč svojih političnih idej. Na severu strogi individualistično navdahnjeni, odločni Ulster, na jugu mehkejši a ravno tako pogumni, vztrajni in prebrisani narod osrednje in južne Irske. Danes imamo na jugu Svobodno Irsko Državo (Irish Free State) v obliki angleškega dominija (Dominion) s starim glavnim mestom Dublinom, obsegajočo 26 grofij, na severu je pa ostal Ulster s svojo lastno vlado sliče vrste ter obsega 6 grofij, z glavnim mestom Belfastom. Cela Irska šteje danes okrog 4.200.000 prebivalcev, od katerih odpade 3 milijone na Svobodno Irsko Državo, 1.200.000 pa na Ulster, ki je torej po prebivalstvu približno enak Sloveniji. Dežela je lepa in rodovitna in danes so se politične razmere tako

rekoč docela umirile, ker se izkuša z obeh strani doseči razumevanje za skupne interese. Predavatelj je omenil, da ga pri celem razvoju marsikaj spominja na slične razmere v Jugoslaviji.

Nato nam je predavatelj orisal vzgojni sistem, ki danes prevladuje na Irskem, in sicer isti sloni počenši od ljudske šole, preko srednje šole do vseučilišča še danes principielno na verski podlagi. Dežela ima tri univerze, od katerih se ena nahaja v Belfastu, dve pa v Dublinu. Tu zavzema prominentno vlogo že čez tristo let stari »Trinitiz College«, prvotno ustanovljen s strogo protestantskim obilježjem, a danes slavna šola tudi za vse praktične stroke, matematiko, medicino, vzgojo inženjerjev itd. Tako zvana »Narodna Univerza« (National University) je še mlada, a tudi že znana.

Potom skioptičnih slik nam je odlični predstavatelj predočil naravne krasote svoje domovine ter posebno obširno razkazal poleg važnejših mest tudi institute, knjižnice, sploh cel vzgojni aparat, s katerim Irska danes razpolaga.

Predavanju je poleg velikega župana gosp. dr. Vodopivca prisostovalo večje število univerzitetnih in srednješolskih profesorjev ter drugega odličnega občinstva, kar kaže, da je danes znanje angleščine — predavatelj je namreč govoril angleški — v Ljubljani že močno razširjeno. Občinstvo se je odličnemu gostu zahvalilo z živahnim ploskanjem. M.

Občni zbor hišnih posestnikov.

V nedeljo, dne 3. t. m., se je vršil na verandi hotela Union redni občni zbor društva hišnih posestnikov v Ljubljani.

Občnega zboru se je udeležilo članstvo v izredno velikem številu, tako, da je bila prostorna veranda polna do zadnjega kotička.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Freljih, ki je pozdravil navzočega častnega člana dr. Vinka Gregoriča, čestitajoč mu k njegovi sedemdesetletnici in poudarjajoč ob tej priliki njegove zasluge za hišne posestnike. Dr. Gregorič se mu je zahvalil takoj v zelo pristranih besedah. Dalje je predsednik pozdravil zastopnika hrvatskih hišnih posestnikov dr. Ivana Pilarja.

V svojem predsedniškem poročilu je gosp. Freljih navajal, da je med letom izstopilo iz društva 37 članov, pristopilo pa jih je 51, tako, da šteje društvo sedaj približno 1550 članov. Društvo je storilo v tekočem letu ogromno delo glede rešitve vprašanja stanovanjske zaščite in obdavčenja stanovanjskih poslopj. Po napornem boju je bil sprejet nov stanovanjski zakon, ki ustreza zahtevam hišnih posestnikov in pomenja končno likvidacijo stanovanjske zaščite. Tudi glede obdavčenja stanovanjskih hiš se je posrečilo doseči znižanje s prvotnih 30% na 16, oziroma 12. Velika pridobitev je tudi, da so stanovanjske hiše davka proste.

Blagajniško poročilo je podal g. Urbanič, nakar je bil na predlog g. Tribuča izrečen društvenemu odboru absolutorij.

Sledile so volitve. Na novo so izvoljeni v odbor gg. Ivan Freljih, Emil Auersperg, Josip Tribuč, Aleksander Gjud, Ivan Sušnik, Simon Kmetec, Maks Hrovatin, dr. Josip Regaly, dr. Lovro Požar, Janko Jeglič in Avgust Jenko. Za računske pregledovalce so bili izvoljeni gg. Franc Malis, Antonija Kadivec in Avgust Bukovic. Za Moste sta izvoljena v odbor Matija Weithauser in Janko Rahne.

Predsednik je nadalje poročal o korakih društva glede previsoke davčne ocenitve stanovanj v Ljubljani. Jugoslovanski klub je sporočil društvu brzojavno, da je v tej zadevi posredoval in da si bo ohranil to zadevo v evidenci. Predsednik je dalje ostro nastopil proti previsoki gostiščini in vodarini v Ljubljani, ki dosegata že skupno vsoto 32.000.000 Din. Ljubljana zna imeti v kratkem med vsemi mesti najdražjo vodo. Predsednik apelira na društvene člane, ki so člani mestnega so-

sveta, da posredujejo proti previsokim občinskim dajatvam te vrste. Hišni posestniki zahtevajo dalje tudi razpis občinskih volitev v Ljubljani. Predsednik apelira dalje na hišne posestnike, naj po odpravi stanovanjske zaščite ne izvajajo nikakega maščevanja nad najemniki, temveč naj postopajo v vsakem slučaju zmerno. Najemnina naj ne bo višja kot desetkratna predvojna, v dinarjih seveda. Iz statistike stanovanjskega sodišča v Ljubljani je razvidno, da je odpovedno gibanje v Ljubljani znatno pod normalo in le želeči je, da pri tem tudi ostane.

Zastopnik hrvatskih hišnih posestnikov dr. Pilar sporoči pozdrave hrvatskih organizacij ter pozivlja hišne posestnike na vztrajno borbo v zaščito svoje lastnine.

Predsednik poroča še o denarnem zavodu hišnih posestnikov, ki se bo osnoval v kratkem, o kongresu hišnih posestnikov, ki se vrši letos o Binkoštih v Splitu, o trikratni polovični vožnji na leto za člane organizacij hišnih posestnikov. Te bonitete pa žal še niso deležni slovenski hišni posestniki.

H koncu občnega zboru je bila sprejeta še resolucija, ki v glavnem zahteva, da se stanovanjska zaščita definitivno ukine, da se stori sporazum med hišnimi posestniki in najemniki, da se parifikacija lastnih stanovanj hišnih posestnikov v Ljubljani ukine, da se zniža mestna vodarina in gostiščina in da se čimprej razpišejo mestne občinske volitve.

Lepo uspeli občni zbor je zaključil ob pol 12. uri predsednik g. Freljih.

Požar na Blokah.

Prejeli smo: Dne 1. aprila zvečer je pri nas objel plamen kozolec Zakrajnih in ga v kratkem času prav vsega upepelil. Toliko časa so še domači in sosedje imeli, da so potegnili 3 voze izpod kozolca, drugo je pa vse ožen požrl. Zgorelo je okrog treh voz nastilja, več voz sena in detelje ter slame. Pogorela je tudi stiskalnica za seno, plug, brane in drugo kmetijsko orodje. Tukajšnja požarna bramba je bila takoj na lieu mesta, pa kaj, ko je bil ožen v svojem elementu! Orožniki so prijeli nekega tujca, kojega listine pravijo, da se piše Leon Miglič, rojen leta 1899. v Ljubljani kot sin matere, ki je menda že 27 let v Trstu; pristojen pa je v St. Vid pri Stični na Dolenjskem, in ki ga ljudje sumijo požiga. Zakrajni imajo silno težko izgubo, ker znaša škoda gotovo čez 50.000 dinarjev. Lansko leto jim je hudournik malodane kar vso žago razdejal, poprej so imeli pa dvakrat zapored hudo nesrečo na polju vsled tobe. Pred 20 leti jim je strela zažgala kozolec, ki jim je ravno tako, kakor večeraj, do tal pogorel.

Gluhonemi slišijo radijske programe.

Zagrebsko društvo za pomoč gluhonemi deci ima posebno veselo senzacijo. Na podlagi poizkusa, ki so jih napravili v inozemstvu, se je namreč ugotovilo, da velika večina gluhonemih more slišati radijske razgovore, predavanja in koncerte, kar dokazuje, da gluhi vendarle niso popolnoma izgubili trga čuta.

Tak poizkus je napravilo tudi omenjeno zagrebško društvo. Uspeh prvega poizkusa je prekosil vsa pričakovanja: od 115 gojencev šole za gluhoneme jih je 110 slišalo koncertni program zagrebške radijske postaje.

Pri tem so dogajali pretresljivi prizori. Nekateri, ko so doznali doslej nekaj neznanega, niso mogli priti k zavesti, kaj je to. Počasi je prodiralo spoznanje, da čujejo človeške glasove in druge zvoke. Nekateri ubogi gluhi so se začeli na ves glas smeјati, nekateri so plakali, vsak je po svoje dajal izraza izrednemu ganotju.

Šolska uprava za gluhoneme je poizkuse ponovila pred predstavniški radijske postaje in zastopniki časopisja. Trideset gluhonemih učencev je prišlo k preizkušnji. Nekateri so držali slušala na ušesih, drugi pa na sencih. Učitelj Kraljek je izpraševal: »Kaj slišiš?« »Petje« odgovarja s svojimi znaki deček. »Kdo poje?« — »Ljudje.« »Ali ten in temeljit narod kakor so, svoj javni in zasebni red tudi na to stran izoblikovali do dovršenosti, ki zasluži občudovanje.

Jaz sem živel dolgo časa v Bosni, imel tam veliko znanec in prijatelj, toda o večini teh svojih prijateljev kljub dolgoletnemu najzaupnejšemu občeivanju v resnici ne bi vedel povedati, kakega političnega mišljenja so, oziroma kateri stranki pripadajo, in prepričan sem, da tudi oni o meni ne; sploh se ne morem spominjati, da bi me bil tam v Bosni kdaj kak človek, znanec ali neznanec, vprašal za moje politično prepričanje. Tako smo, politično morda si največji nasprotniki, tudi v najburnejših političnih časih živeli med seboj v slogi in miru.

Takih razmer, vidiš, slovenski red ne trpi. Slovenski red hoče biti tudi v politiki s teboj na čistem, kaj si in kam pripadaš. In so tudi tu gotove postave, ki se jim moraš podvreči, ako hočeš na Slovenskem izhajati. Nobenega političnega prepričanja imeti, to sicer ni prepovedano; tudi ni prepovedana nevtalnost; toda, kolikor sem mogel opaziti, ljudje te vrste ne uživajo pravega ugleda in kredita in lahko v gotovih okolišninah postanejo policijsko sumljivi; sploh pa je za tako observanco potrebna ali popolna neodvisnost ali pa vsaj precejšnja doza samozvesti in poguma; kajti če ne pripadaš nobeni stranki, potem riskiraš, da se s vsem skupaj zameriš. Zato so nevtalci na Slovenskem le bolj redki, in zato menda na Slovenskem tudi ne more eksistirati noben nepristranski list. Če hočeš torej, da boš vse-

moški ali ženska? — »Oba.« Drugi deček trdi, da sliši, a ne ve, kaj je to, samo lepo se mu zdi. 15 letna deklica pravi, da sliši godbo. Naenkrat začne mali deček ploskati in pravi, da sliši ploskanje.

Ti poizkusi so pokazali novo pot za vzgojo in nove perspektive za življenje gluhonemih. Šola za gluhoneme v Zagrebu si bo sedaj nabavila poseben sprejemalni radijski aparat in bo organizirala poseben oddelek v ta namen.

Slovenci v Italiji

„Lega Nazionale“ na delu.

Slovanske občine morajo prispevati za njene raznarodovalne šole.

Po zadnjem kongresu v Trstu je »Lega Nazionale« razvila vse sile. Kongres je prinesel društvu moralne, a tudi gmotne opore. V spominu je še čuvajoči govor fašistovskega komisarja Barduzija, najvišjega predstavnika režima na Primorskem, ki je dosegel svoj višek v Barduzijevi želji, da bi prišel kmalu dan obračuna, da bi mogla Italija odrešiti svoje »tlačene sinove« v Dalmaciji. Vladni zastopniki so obljubili denarno pomoč in nobena tajna ni, da se »Lega Nazionale« vzdržuje povečini z državnim denarjem. Društvu, ki vzdržuje 70 otroških vrtcev, ki daje otrokom obleko, obuvajo in hrano zastoj, ki plača n. pr. samo Blagajni za socialno oskrbo 40.000 lir na leto za svoje učitelje, takemu društvu je treba denarja, ki ga ne more vreči morda kak ples ali preplačilo Leginega koledarja. Lega se ne zadovolji samo z državno podporo. V zadnjem času izvaja potom svojih predstavnikov pritisk na slovenske in hrvatske občine, da same stavijo na razpolago prostore za Legine otroške vrte. Slovenske občine naj same vzdržujejo v svoji sredi te potujčevalne šole, občinar naj sam z občinskim davkom plačuje one, ki kradejo dušo njegovega otroka! Pod sedanjim režimom je vsak odpor izključen. Občinam vladajo vladni načelniki, podestati, ki imajo edini besedo v občini. Kje najdete podestata, ki bi se upal upreti Legini zahtevi? Stokanje kmeta pod strašnimi tlačnimi bremenmi, kakršnih primorski kmet še ni nosil, nič ne izda. Tako sta podestata v Ajdovščini in v Bistrici odobrila že kredite za preuredbo in vzdrževanje lokalov, v katerih namerava Lega Nazionale v najkrajšem času odpreti otroške vrte.

Za časa zadnjega kongresa in upravni odbor društva izdelal že celotni načrt, po katerem naj bi se raznarodovalno delo vršilo. Pretekli teden je zaključil zasedanje osrednji odbor, ki se je bavil z izvedbo načrta. Predsednik odbora je upokojeni tržaški župan senator Pitacco, podpredsednika sen. Bombig, gorški podestat, in sen. Tacconi iz Splita. Da se agitacija za društvo omogoči, je odbor sklenil, da se ustanovijo odelci v Vidmu, Kopru, Gorici, na Reki in v Opatiji. Otvorijo se novi vrte v Ajdovščini in v Bistrici v Tomaju se poslopje vrta razširi. Osrednji odbor je na tem zasedanju posvetil posebno pažnjo delovanju v Dalmaciji. Poročala sta dr. Troiani in senator Tacconi. Sklenjeno je bilo, da se na otoku Lastovo zgradi Legin dom »Casa nazionale« vzdrževanje bo stalo letno 8000 lir. Asimilacijo je treba pospešiti z živahnijo propagando, Lega poskrbi vse potrebno, da se nadaljuje tudi med političnimi pripravilnica v Zadru; osrednji odbor sklene, da napravi energične korake, da se poslovanje komiteta N. Tommaseo v Zadru zboljša. Na otoku Lastovo se ustanovi posebni osek Lege.

Lega Nazionale deluje danes bolj živahno kot kdaj. Vse kaže, da hoče Lega prevzeti vse raznarodovalne vrte na Primorskem, t. j. tudi tiste na Gorškem, ki jih vzdržuje »Italia Redentia«. Tako bi se potujčevanje nedolžne mladine na Primor-

Elegantni dami

gotovo najbolje pristaja plašč, izdelan v specialnem ateljeju za damske plašče, ki ga je uredila tvrdka Drago SCHWAB, Ljubljana. V zalogi krasni, moderni blagovi ter bajno lepe svilenе podloge.

Josip Fr. Knaflič:

Slovenska pisma.

V.

Pritožuješ se, prijatelj v Bosni, da so moja slovenska pisma preveč politična... Glej no, jaz sem si pa nasprotno domisljal, da stoprav v pismih, ki jih Tebi pišem, ni nič politike. Tako se ahi človek tu na Slovenskem navzame politike, da niti ne opazi kdaj, kako in koliko. To je slovenski zrak, prijatelj. In zastoj želiš, naj Ti pišem rajši o rečeh, ki nimajo s politiko nič opraviti: o naši literaturi, umetnosti, družabnem življenju in magari o Slovenkah... Nemogoče, prijatelj, ker tudi to je danes vse že politificirano. Nisem ga doslej še našel slovenskega literata, ki ne bi bil tudi politik (in kateri trdi, da ni politik, tisti je šele prav). In ravnokar smo dobili gledališkega intendanta, ki hoče umetnost uravnati po državnih politikah. A naše ženske? Ah, dragi bi vedela povedati, kakšna je naša državna politika, si lahko predstavljamo, kako bo izgledala ta umetnost... A naše ženske? Ah, prijatelj, tudi tu se je veliko izpremenilo izza časov, ko smo bili še mladi. Narodna dama, naš nekdanji ideal, je skoroda popolnoma zgine in njeno mesto je zavzela politična dama. Noben motiv več za navdušene ode in sentimentalne feljtone, ampak kvečjemu še za duhovite psihološke studije. Preje sem večkrat zahajal v gledališče; toda lepe dame okoli mene so med odmori samo politizirale in to

mi je zagrenilo gledališče. Iz istega vzroka sem pobegnil že iz treh menz, kjer je sicer hrana in postrežba bila izvrstna, ampak so se tam shajale tudi zastopnice nežnega spola, sicer jako fine in ljubeznive, a žalibog udane kanibalizmu: ker so namreč imele navado, redno vsako opoldne tako-le med juho in kompotom snesti še po enega Pašiča, Radiča, Korošča... In je s politikarji nežnega spola tudi sicer težava, kakor veš, ker je pri njih politika ne samo kakor pri nas moških, zadeva glave, ampak obenem tudi zadeva srca. Pa se mi je celo prigodilo, da sem izgubil naklonjenost mile rojakinje, ko je zvedela (kakla podla duša me je morala izdati), da le nisem, kot je mislila, pristaš stranke, s katero je ona simpatizirala.

Torej bacillus politicus je tu na Slovenskem vse zarazil, kakor bi rekel Srb; danes tu vse politizira, celo otroci se igrajo politiko, in če Ti iz tega slovenskega miljeja tu nameroma pišem nepolitično, postaja moje pismo šele prav politično. Sicer pa, prijatelj, bodimo pravični: Mar ni danes v celi naši državi tako? Ali ni politika povsod v vsem in nad vsem? Ali se sploh more v naši državi kaj dogoditi, kjer ne bi bila politika vmes, posredno ali neposredno, če ne v vzrokih, pa v posledicah.

Seveda pa je kakor v vsem tudi v tem razlika med Slovenijo in drugimi kraji države: tukaj je namreč tudi politična kultura na višji stopnji... Dočim se tam doli po jugu politika nahaja danes v nekakem več ali manj še divjem in neurejenem stanju, so Slovenci, eksak-

stransko pripoznan za polnovrednega in sploh resnega in dostojnega človeka, in da se nihče ne bo nad teboj spotikal, se moraš tudi politično organizirati. Zakaj slovenski red zahteva za vse organizacijo, ta pa disciplino; in sta to sploh tista dva glavna faktorja, ki sta naredila slovensko kulturo.

Pa je stvar taka, da kulturnega nivoa slovenskega naroda ne more presoditi, kdor ne pozna tudi njegove politične kulture, ki je integralen sestavni del slovenske kulture. O tej slovenski politični kulturi pa lahko smelo trdim, da je na višku, in si upam tudi dvomiti, da bi nas Slovence v tem pogledu dosegal še kak evropski narod. Ali pa je mar — vprašam Te, prijatelj — še kje na svetu politično življenje izkultivirano do take rafiniranosti, da ljudem takorekoč že kar na obrazu lahko bereš, kateri stranki pripadajo? Vidiš, to je samo na Slovenskem.

Kak neslovenski človek seveda te najinteresantnejše plati slovenske kulture nikoli ne bo zapazil, in ko sem nekoč prijatelja Srba, ki se za nas zelo zanima in nas je že tudi precej prečtural, na to opozoril, se je rado vedno takoj vrgel še na studij političnega slovenstva, a je čez nekaj časa prišel k meni ves potr, češ, da mu je kljub najostrejšemu opazovanju absolutno nemogoče, Slovence po samem eksterierju strankarsko določevati, oziroma razlikovati, pa da v intimnosti slovenske politične kulture sploh nikakor ne more proreti, in me je poprosil, naj mu pomagam vsaj s kakim navodilom. Na kar sem ga seveda

skem bolj osredotočilo, medtem, ko bi se »Italia Redenta« omejila na Južno Tirolsko.

Obramba revnega primorskega ljudstva proti tej silni organizaciji, ki ima državo na svoji strani in razpolaga z milijoni, je pri današnjih razmerah nemogoča. Narod je gospodarski na tleh in bi že stradal, če bi mu sinovi iz Amerike ne poslali kakkega beliča. V takih razmerah kupiš otroka že s »škodljivo gorke juhe«.

...

Smrtna kosa. V četrtek je umrl v Bazovici župnik Ignacij Počivalnik. V Bazovici je

služboval celih 19 let, ostali del svojega življenja je posvetil dušnemu pastirstvu v Krkavcih, Slivju in Brezovici. Pogreb se je vršil v soboto. Asistiralo je 10 duhovnikov pod vodstvom mons. Slavca, ki je v bazovski cerkvi tudi orisal pokojnikovo življenje. Na grobu je govoril dr. Wilfan.

Glavna zasluga istrskega junaka. Pazinski podestat Bruno Camus, ki je bil pravkar imenovan, je že zasedel novo mesto. Fašistiški listi so novemu podestatu zapeli slavo; orisali so vse njegove dosedanje delovanje za italijansko stran. Kot njegovo glavno zaslugo našteva »Piccolo«, da je vodil fašistiški napad na tiskarno »Puškega Prijatelja« v Pazinu. Kakor znano, so takrat fašisti tiskarno popolnoma razdejali in od tedaj se list tiska v Trstu.

Dnevne novice

Naš novi listek.

Z današnjim dnevom smo začeli objavljati nov podlistek: detektivska povest znanega norveškega pisatelja Svena Elvestada o Možu, ki je hotel oropati Oslo (Kristianijo). Ze prejšnja povest istega pisatelja: Železni voz, ki smo jo prinesli lani, je splošno ugajala, in nič se ni bati, da ne bi tudi ta. Vsebinska je izredno zanimiva, popolnoma drugačna kakor navadno pri drugih detektivskih zgodbah: nič krvi, nič umorov, nič nemogočega. Samo vesela, zabavna, napeta dogodivščina. Opozarjamo na to svojevrstno povest.

...

★ **Konkurzni razpis.** Potom okrožnic je bila razpisana župnija Babno polje v cerkniški dekaniji. Rok za vlaganje prošnje se zaključuje 21. aprila 1927.

★ **Nevarno je obelati č. g. Janko Ilc.** Župnik v Rušah nad Mariborom. Sobotom se priporoča v molitev.

★ **Naučno ministrstvo** je z odlokom O. N. 6936 z dne 26. marca 1927 odločilo, da velja odredba o izpraševanju srbohrvaščine pri izpitih učne usposobljenosti za osnovne šole šele od novembra 1927 dalje.

★ **Olajšave na železnicah.** Minister za promet je izdal pravilnik za popust na voznih po železnici in državnih brodovih. Med drugim se daje s tem pravilnikom tudi članom raznih društev dovoljenje za trikratno polovično vožnjo na leto, če potujejo posamezno ali v skupinah. Predložiti morajo potrdilo, da so vsaj dve leti člani določene organizacije. Razen tega imajo društva 50 odstotni popust za enkratno vožnjo vseh svojih članov k letnemu kongresu, oziroma občnemu zboru. S temi olajšavami se bo zelo dvignil promet na železnicah.

★ **Brezplačna železniška vožnja za siromake.** Minister za železnice je pooblastil železniška ravateljstva, da lahko siromakom, to je tistim, ki ne plačajo več kot 30 Din vseh neposrednih davkov letno, dovolijo brezplačno vožnjo na železnici za potovanja s točno označenim ciljem in namenom potovanja.

★ **Pregreški po § 104 s. k. z. v finančnem zakonu** za proračunsko leto 1927—28, ki ga objavljajo že doleže Službene Novine z dne 1. aprila 1927, je izšla določba, zelo važna za naša sodišča, ker izroča sodstvo radi pregreškov po členu 104 s. k. z. okrajnim sodiščem, s pravno veljavnostjo od 1. aprila 1927 naprej. Na podlagi te določbe bodo zborna sodišča vse take nerešene kazenske procese odstopila pristojnim okrajnim sodiščem. Določba se glasi in sicer v členu 131 finančnega zakona v izvirniku točno takole: »Kritična dela, koja se kvalifikuju kao dela iz člana 104 kaznenog zakonika za kraljevinu Srbiju, u pravnim područjima Viših zemaljskih sudova u Ljubljani i Splitu i Apelaciji u Novom Sadu sude izuzetno u prvom stepenu Kotarski (sreški) sudovi, prema postupku, koji važi za te sudove kao i u pogledu pravnih lekova.«

★ **Smrtna kosa.** V Liti je včeraj jutraj umrl g. dr. Karel Wisinger, okrajni

zdravstveni referent. — V Gorič vasi pri Ribnici je umrl 3. aprila g. Janez Ilc, bivši posestnik, oče g. župnika v Rušah Janka in prokurista v Kočevju, Josipa. Pokopali ga bodo danes dopoldne. — V Senovem pri Rajhenburgu je umrla včeraj jutraj gospa Meni Kremžar, roj. Dobrila, soproga delovodje. — Svetila jim večna luč, preostalih naše sožalje.

★ **Knjige na prodaj.** Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7, je dobila od Goriške Mohorjeve družbe nekaj knjig iz leta 1925 in jih oddaja društvom ali posameznikom za zelo nizano ceno 30 Din za vse štiri knjige, namreč: 1. Koledar GMD za 1926 z mnogimi podobami, 2. Socialna čitanka z vrsto prispevkov naših najboljših sociologov, 3. Jakličeva povest »Nevesta s Korinjac« in 4. roman iz prvih časov krščanstva »Sangvis martyrum« (Kri mučnikov). Opozarjamo vsa društva na to ugodno priliko.

★ **Oddaja lova.** S 15. julijem poteče skupna doba občinskih lovišč Aržiše, St. Lambert, Dedendol, Luče, Križkavas, Leskovec, Veliki Gaber, Prapreče, Stehanjvas in Zagorica. Ta lovišča se bo oddalo na javni dražbi v zakup za dobo do 31. marca 1933. Dražba se bo vršila: 1. za lovišči Aržiše in St. Lambert na uradnem dnevu v Zagorju 27. maja ob 10 dopoldne; 2. za lovišča Dedendol, Križkavas, Leskovec, Luče in Polica na uradnem dnevu v Višnji gori dne 4. maja ob 9 dopoldne; 3. za lovišča Veliki Gaber, Prapreče, Stehanjvas in Zagorica na uradnem dnevu v Stični (Mleševem) dne 18. maja ob pol 9 dopoldne. Dražitelji morajo biti člani SLD. Dražbeni pogoji so do dneva dražbe pri tukajšnjem uradu med uradnimi urami vsakomur na vpogled. Okrajni glavar v Liti.

★ **Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, pribilici železode kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobe, splošnem slaboputju in utrujenosti pospešuje naravna »Franz-Josef«-grenčica brez napora in bolečin lahko izprazni črev. Najodličnejši zdravnik stolca so do dneva dražbe pri tukajšnjem uradu med uradnimi urami vsakomur na vpogled. Okrajni glavar v Liti.**

8823

★ **Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova 12,** so darovali: Hranilno in posojilno društvo delavcev, Maribor, 500 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo 500 Din; F. Črešnik, Crna, 300 Din; Magda Krish 20 Din; Franja Borštnar, Ljubljana, 20 Din; neimenovana Din 10. Vsem plemenitim darovalcem se kar najiskrenejše zahvaljuje odbor.

★ **Klobuki zadnje mode vseh vrst in barv, Borsalino, Habig, Pichler itd. Samo dobro in soliano blago. P. Magdič, Ljubljana.**

★ **Negavice najceneje v trgovini Dobeie, Pred škofiji 15.**

★ **Sedaj ko so jajca najceneja, jih vlaga umna gospodinja v vodotopno steklo ali »Garrantol«, kjer se drže več kot eno leto sveže. Dobi se z navodilom v drogeriji Sanitas, Celje ali pa Ljubljana, Prešernova 5.**

★ **ITO — zobna pasta najboljša.**

moral poučiti, da bi mu vse to nič ne koristilo, ker mu pač še manjka potrebne politične kulture, in da more to doseči le na ta način, da se naseli v Ljubljani, se posloveni, se strankarsko organizira in se tako politično izkultivira. Tudi jaz sem, po tolikih letih vrnivši se v slovensko domovino, na svojo grozo zapazil, kako zelo sem politično-kulturno zaostal, pa sem radi te svoje zaostalosti in ne poznavajoč strogih pravil, ki jih je postavil slovenski red tudi na političnem polju, spočetka zašel v marsikako nevarnost in bil v nevarnosti postati splošen kamen spotike....

Toda, že vidim, kako se v raznih strankarskih taborih prežeče iztegujejo vratovi... Kaj hoče mož s temi namigavanji? Mar hoče zagrešiti kake indiskrecije? Le brez skrbi, mili rojaki! Ničesar ne bom izdal. Zakaj kakor Kitajci in drugi zanimivi narodi gotove tajnosti svoje kulture skrbno zakrivajo pred tujcem, tako — mislim jaz — je treba, da tudi Slovenci obvarujemo intimnosti svojega politično-kulturnega življenja pred profanimi pogledi Neslovencev. Varujmo vsaj tukaj svojo slovensko samobitnost!

In zato se te tako delikatne zadeve tudi ne maram blizu dotikati, ampak se omejujem na ugotovitve, da je naša politična kultura v zadnjem desetletju vidno napredovala. O drugih panogah slovenske kulture tega ravno ne bi mogel trditi, nasprotno: preje je opaziti tu in tam nazadovanje, toda na politično-prosvetnem polju — o, tu sem zasledil po svoji vrnitvi vsesplošen in naravnost presejaljiv napredek. Preje je bila politična kultura več

ali manj razvita le med izobraženstvom, zdaj pa pronicla čedalje bolj tudi med preprosto ljudstvo. Nekdaj si na Slovenskem, recimo takole na kmetih, povsod lahko izhajal, samo če si znal slovensko govoriti, tvoja strankarska pripadnost ni igrala nobene vloge, danes pa je stvar že težavnejša... Naj ti v malo ilustracijo povem tu slučaj, ki se mi je pripetilo — to je bilo v tistem prvem času mojega domovinsvanja, ko se še nisem tako spoznal; zdaj sem že spretnejši in oprezniji, in se mi taki slučajni ne morejo več pripetiti.

Pa se mi je torej pripetilo lepe majniške nedelje tam na vrtu neke vaše kmetice, pod košato lipo, da je k moji mizi prisedel kmečki človek. Tak-le postaven možakar, inteligentnega obraza, malce ošaben in robat, a v vsem odkrit, dobrodušen in tudi šegav — skratka, naš kmet, kakor se meni tako dopade. In sva bila kmalu v živahnem razgovoru, to se pravi: govoril sem le bolj jaz. Več, to je bilo v tistih medenih tednih, ko sem bil še ves zaljubljen v domovino in bi bil vsakega rojaka najrajši objel in pritisnil na srce, kaj šele tega simpatičnega možakarja tu pod lipo, ki sem mu bil hvaležen, da je prisedel k meni neznanka in bil z menoj tako domač. Dajal sem torej duška svojim občutkom za to prelepo slovensko zemljo, za vse, kar na njej živi in vrvi, za vse, kar je slovensko; on pa me je poslušal. Poslušal me je s čedalje večjim zanimanjem, opazal sem to, očito mu je bilo vse to zelo všeč, kar sem pravil, zakaj videl sem nekaterikrat na njegovem obličju tisto toplo svetlikanje, ki ga odraža slovenska duša. kadar

★ **Ameriška pooblastila** preskrbi in druge ameriške posle uredi najhitreje in ceno: Dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, poslopje Ljudske posojilnice.

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

Ljubljana

○ **Cerkven koncert v stolnici** bo v sredo 6. aprila ob pol osmih zvečer. Koncert se bo točno prišel. Cenjeno občinstvo naj si vstopnice poskrbi pred koncertom in pravočasno zasede prostore. Pevske točke, spremljane z orglami, bo vodil g. Delinar, petje a capella g. Premrl. Pevski zbor šteje 40 pevki in pevcev.

○ **Ljubljana.** Pevska vaja danes odpade, pač pa se vrši v četrtek ob osmih za ves zbor. — Pevovodja.

○ **Ljudski oder** ponovi »Pasijon« še v soboto zvečer, v nedeljo dopoldne in v torek 12. aprila zvečer. Predprijava vstopnic od srede dalje v nabavni zadrugi v »Ljudskem domu«.

○ **V petek zvečer** je bilo v Ljudskem domu lepo predavanje o trpljenju Kristusovem v umetnosti. Predavatelj g. dr. V. Rožman je v poljubno znanstvenem tonu lepo orisal slike ranjenih umetnikov in podal tudi versko vsebino slik. Tudi tovrstna predavanja so potrebna, da človek tudi čuti, kaj slika predstavlja. G. predavatelj je to nalogo vzorno izvršil. Kot uvod je zaigral orkester dvoje lepih, predavanju primernih komadov. XV. prosvetni večer, zadnji v tej sezoni, bo v petek 8. aprila. Ta večer bo posvečen Španiji, ki je za nas res neznana dežela. Redki so oni, ki so si ogledali to državo na potovanju. Eden naših pridnih topisecov, dr. Knific, profesor v St. Vidu, se je zadnje počitnice mudil v Španiji. Zato bo njegovo predavanje brezdomno zanimivo, na kar p. t. občinstvo že danes opozarjamo.

○ **Danski gostje v Ljubljani.** V nedeljo zvečer je prispela v Ljubljano skupina 18 danskih izletnikov, ki potuje po iniciativi kjöbenhavnskega lista »Berlingske Tidende« po Jugoslaviji. Izletnike so sprejeli na kolodvoru zastopniki društva »Putnike«. Izletniki so se nastanili v hotelu »Union« ter si včeraj dopoldne ogledovali Ljubljano. Vsi imajo o naših krajih najlepše vtise.

○ **Akademiki!** Danes, v torek ob 2 popoldne se vrši na univerzi zborovanje za ustanovitve podružnice Jugoslovansko-bolgarske lige na naši univerzi. Govori tudi dr. Kostov. Pridite vsi! — SSLV.

○ **Za naše izseljence v Franciji** nabira Prosvetna zveza knjige, pesmarice, igre itd. Sleherni čitatelj »Slovenca« naj za pirihe pokloni mal dar bodisi v obliki knjige, bodisi v obliki denarja, da se knjige nabavijo in pošljejo v Francijo. Za vsak dar smo hvaležni.

○ **Svojce padlih v svetovni vojni** iz Šent-peterske fare poslednjikrat opozarjamo, da je danes 5. aprila zadnji dan za vpogled v imenik, ki je na razpolago pri tov. Zupančiču na Ahadjevi cesti, kajti 6. aprila se isti odda kamnoseku za vklesanje imen v spomenik. Za eventualne pogrške odbor ne prevzame nikake odgovornosti. — Odbor.

○ **SPD vabi člane in prijatelje** na predavanje dr. H. Tume danes ob 8 zvečer v Mestnem domu. Dr. Tuma bo nadaljeval svoje predavanje o razvoju alpinizma (skioptične slike).

○ **Čigav je astrahanski plašč?** Policijska direkcija je pred nekaj dnevi zaplenila pristen astrahanski plašč s »svilenim drapasto podlogo. Plašč, je že malo obrabljen, je vreden 8000 Din (nov bi bil vreden tudi preko 20.000 Din).

Ker je plašč brez dvoma ukraden in lastnik še ni znan, naj se oni, ki mu je bil kak tak plašč ukraden, prijavi policiji in naj ji da eventualne važne podatke na razpolago.

○ **Mladinska tekma psov pitčarjev** se vrši 10. t. m. v lovišču občine Ježica. Pozdravni večer se vrši 9. t. m. ob 20 v restavraciji »Ljubljanskega dvora«. 10. t. m. jutraj ob 7 je zbirališče na vrtu restavracije glavnega kolodvora tam se vrši tudi pregled pripeljanih psov na tekmo, ob pol 9 pa odhod v lovišče. Kosilo bo pri »Ruskem carju« na Ježici. Poslovilni večer se vrši isti dan ob 20 zopet v »Ljubljanskem dvoru«, tam se bo razglasil izid tekme ter se bodo razdelila darila. Tekma se vrši ob vsakem vremenu. — Odbor.

○ **Olejšava Šentjakobskega trga.** Šentjakobski trg, pred meseci še zapuščen in divji, je danes civiliziran in izlikan, da je človek kar vesel. V petek so položili okoli zunanjih obcesnih drevov malega gaja betonske obrobne, ki zaključujejo harmonično urejeni Šentjakobski trg. Upamo, da bo tudi v sredi trga projektirani rimski vodnjak kmalu dokončan. Tudi dvignjenje hodnika ob vrtu poštnega ravateljstva je potrebno. Kajti šele potem se bo očesu nudila s Šentjakobskega trga pa gorl do konca Cojzove ceste enotna slika, ki bo popolna zlasti še, kakor hitro bo ta cesta konečno regulirana. Cojzovo cesto tudi že pridno preurejajo.

○ **Praznovanje praznikov in trgovine.** Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča članstvo, da je bil na rednem letnem občnem zboru dne 29. marca sprejet sklep, da se v bodoče praznujejo sledeči prazniki: 1. januar (Novo leto), 6. januar (sv. Trije kralji), 19. marec (sv. Jožef), velikonočni ponedeljek, binškošni ponedeljek, sv. Rešnje Telo, 29. junij (sv. Peter in Pavel), 15. avgust (Vnebovzetje), 1. november (Vsi sveti), 1. december (praznik Ujedinjenja), 8. december (Brezmadežno spočetje), 25. december (božič) in 26. december (sv. Štefan). V teh dneh mora delo v trgovinah počivati ves dan. Načelstvo.

○ **Moderni vandalizem.** Prejeli smo sledeč dopis: Pred kratkim se je bralo v časopisih, da bo mestna občina rimski zid na Mirju zopet restavriral. Škoda je res, da bi se pustilo, da bi vnovič razpadel. Če pa gre sprehajalec proti koncu obzidja, v smeri proti Pajheljevemu vrtu, vidi, da so v njem nastale v najnovšem času velike vdolbine, in sicer večinoma v zgornjem delu obzidja. Devastirati dvatisočletni zgodovinski ostanek nekdanje Emone, je pa res preveč! Nujno prosimo g. vladnega komisarja, da zadevo preišče!

○ **Mestni magistrat ljubljanski** odda pri novih mestnih hišah za Bežigradom napravo lesene ograje na betonskem podstavku. Podatke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami do 7. aprila popoldne.

○ **Karambol dveh avtomobilov.** V soboto zvečer sta se zadela pred hotelom »Union« dva avtomobila — en poštni tovorni in en taksi avto — tako nesrečno drug v drugega, da sta si oba polomila prednje osi. Nesreča je nastala slučajno, ker sta oba avtomobila vozila pretesno drug ob drugem.

○ **Opozorilo društvom in članom gremija trgovcev v Ljubljani.** Nahajamo se v tako hudem boju za ostanek, da naše trgovine, ki ječe pod bremenom davkov in socialnih dajatev, nadaljnjih prostovoljnih davščin v dobrodelne in društvene svrhe ne zmorejo več. Naša trgovina se ima resno boriti za svoje vsakdanje životarjenje in omaguje, tako da mora predvsem pri današnji hudi konkurenci gledati, da zmanjša režijske stroške, če hoče obstati. Na temelju gornjih ugotovitev je občni zbor sprejel naslednji sklep: »V zmislu sklepa občnega zbora Gremija trgovcev v Ljubljani z dne 29. marca 1927 je članom gremija prepovedano dajati društvom ali korporacijam darila bodisi v denarju ali blagu. Čla-

se razgane, toda nekaj... nekaj pa je le moral biti, kar temu mozu na meni in mojem govorjenju ni ugajalo; opazil sem tudi to, kajti večkrat me je premotril od strani, se nekako nemirno premikal na stolu — in naenkrat me je prestregel z vprašanjem:

»Ampak, ne zamerite, gospod, od katere stranke pa ste vi pravzaprav?«

Debelo sem ga pogledal in prestrašeno obenem:

»Katere stranke? Slovenec sem vendar! Ali morda ne govorim slovensko, kakor se prav govori? Pa saj ste vendar vi tudi Slovenec, prijatelj! In vsi, ki smo tu na Slovenskem doma. To smo vendar vsi eno — Slovenci.«

»No, ja,« je rekel in zvrnil kozarec, »to je že vse prav tako. Ampak mi moramo biti malo tudi Jugoslovani!«

Bilo mi je, kot da mi je legla na tilnik težka roka. To je bila roka slovenske politične kulture, ki jej moja miselnost ni več zadostovala. Povesil sem glavo in globoko vzdihnil.

Tedaj pa sem se spomnil, kaj mi je nekoč pravil Ivan Prijatelj. To je bilo tam doli v Bosni; tudi takega lepega poletnega dne, ko sva se hladila v slivniku pri turški kavi, ko so vsenaokoli grukale grlice in je v daljavi bobnel Vrbas. Pa mi je pravil, kako so ga nekoč nekje na neki gostiji, prirejeni njemu na čast, burno prosili, naj bi vendar ne bil samo Slovenec, ampak tudi Jugoslovian, vsaj malo, če že ne ves... Pa je vstal izza mize in rekel: Gospoda moja! Če vi želite od mene Slo-

venca, naj bom tudi Jugoslovian, to je ravno-tako, kakor če bi vi stopili pred smreko in jo zaprosili: Preljuba smreka, nikar no ne bodi samo smreka, ampak bodi tudi drevo!

Na to Prijateljevo sem se spomnil in jo povedal tudi možakarju tam pod lipo. Učinek je bil presenetljiv in velik. Možakar je bil ves izpremenjen, obraz se mu je razžaril, tolkel se je od veselja po kolenih in smeje pritrdjeval: »Ha, ta je pa dobra. Tako je. Saj res. Vseeno je, kar smo, pa smo. In ostanemo. Na to ga bova en glažek.«

In sva ga. In sva se ločila velika prijatelja. Pa ko sva se ravno zadnjič slučajno srečala v mestu, me je bil vesel kot rodnega brata. Pa sem moral z njim do njegovega voza, kjer me je predstavil svoji ženi. In sem povabljen na pirihe. In če ne pridem, bo huda zamera.

Veseli me to prijateljstvo, vendar me nekaj v srcu grize... To namreč, da sem morda drugemu narodu odjedel enega pripadnika z vsem njegovim potomstvom vred.

Ampak jaz nisem kriv. Kriv je Ivan Prijatelj. In sem jaz vedno trdil, da so politično najbolj nevarni — nepolitiki. Taki ljudje so v stanu včasih s kako preprosto besedo zmešati velike politične zasnute. In bi utegnili tudi tista o smreki zelo kvariti mednarodne odnose. Zato prosim, je ne praviti dalje. Saj je bila tudi meni zaupana le tako med štirimi očmi.

In s tem sklenem to nepolitično pismo.

Pasijon.

LJUDSKI ODER, 210 PREDSTAVA.

Pred dvema letoma osorej je Ljudski oder, ki mu je dal Narte Velikonja s svojo iniciativnostjo novega življenja, vzbudil Z. H. Deutschev Pasijonom v Finžgarjevi prireditvi med ljubljanci in okoličani splošno pozornost in zanimanje. Od predstave do predstave so vrele ljudske množice v Ljudski dom, da prisostvujejo pasijonski igri, prav kot v onih časih, ko so nastopali v misterijih študentje jezuitskega kolegija ali škofjelofani v svojem mestu.

Lansko leto je kljub splošni želji in običnemu povpraševanju Ljudski oder opustil Pasijon, pač zato, da ne bi misterija s prepogostim uprizorjenjem vzeli njegove svete veličastnosti in ga degradirali na navadno igro, ki vleče. Prav je bilo to in hvala vredno, ker se tako vzvišena stvar se profanira, ako se ji s svetim spoštovanjem ne bližajo. Misterij svetega odrešenja bi morali gledati in poslušati ko Mozes na gori Horeb.

V soboto zvečer in v nedeljo popoldne je bila dvorana Ljudskega doma vnovič natrpano polna in ko se je dvigal zastor, je zastal dih, oči so zastrmele v somrak Jeruzalema in prisluhnilo je vse besedam Jožefa iz Arimateje in Veronike, ki sta polna ljubezni do Jezusa in ko navesti Simon iz Cirene Gospodov zmagovalni prihod, se zgube, da polšejo zelenja in preprogi in ljudi, ki bi ga slovesno sprejeli. Pa pride zbor velikih duhovnov s Kajfežem in snujejo, kako bi Jezusa spravili s pota, in veseli so Jakeina farizeja, ki je pridobil zase Juda iz Karijota. Po ulici pride četa legionarjev in veliki duhovni s Kajfežem vred jo pozdravijo, medtem ko za kralja kraljev ne marajo in bi videli najrajši že križanega... Vzkliki množice »hoxana Sinu Davidovemu!« prežene velike duhovne in ulice se spremenijo v živ gal palni, kajti vse mesto se je zganilo in se zbralo in čaka, da pozdravi preroka Jezusa iz Nazareta v Galileji. In Jezus pride — sama nebeška miloba in dobrot — razprostre roki in množice čutiljo Boga v svoji sredi in popadajo na kolena...

Zastor. Občinstvo se spozabi in ploska prav kot da je še na Jeruzalemski ulici in bi rado pozdravilo Gospoda... Opozoriti ga je bilo treba, naj smatra predstavo kot nazorno versko premišljevanje.

Kratek odmor in pred nami je bil večer prvega dneva opresnikov s tajno tajno zadnje večerje in z bridkostjo, ki jo je vzbudila Gospodova napoved: »Resnično, povem vam: Eden izmed vas me bo izdal!« In Judež po besedi »Ti si!« ni več okleva: izginil je, preden je odšel Gospod z učenci od večerje na Olsko goro.

V tretji sliki so zbrani veliki duhovniki in ljudski starešine na dvoru Kajfežem, razpravljajo o Jezusu. Tedaj prilize pred nje Judež, bori se še sam s seboj, a končno zmaga v njem pohlep in pogodi se, da mu izplačajo trideset srebrnikov...

Cetrta slika nas prestavi na Olsko goro v pristanu Getsemani, kjer vidimo Gospoda z učenci in potem samo še s Petrom in obema Zebedejevima sinovima, nato pa Niega samega, kako se je začel žalostiti in trepetati in se od groze tresti in kako moli, naj bi šel kelih trpljenja mimo. Angel se približa in mu prinese kelih in ura trpljenja je prišla. »Ko je še govoril, glej, je prišel Judež in z njim velika množica z meči in kolic in izdajavec jim je dal znamenje in potem ko so trikrat padli pred Gospodom, se jim je dal prostovoljno zvezati in odgnati.

Pred Kajfežem je peta slika. Jezusa pritirajo pred veliki zbor, zaslišujejo priče, rogajo se Gospodu, želeč njegovega zagovora, in sprejmejo slednjo njegovo besedo s satanskim porogom, ki spremlja tudi čitanje pisma, katera govorijo, da je vreden smrti na križu. Po njihovi obsodbi plane med nje Juda, ki se je skesal in bi rad popravil izdajstvo, a je prepozno.

Sedma in osma slika se odigravata pred Poncijem Pilatom. V prvi privedejo prelepi Kristusa, ga obtožijo in groze rimskemu oblastniku, če bi ukrenil drugače nego želijo. Tip Jezusa je bil prikazan v glasu in nastopu poduhovljen in je napravil najlepši vtis od prvega pojava na svetno nedeljo pa vseskozi do žive slike vstajenja. Prav tako dobro so bili kreirani Jožef iz Arimateje, Poncij Pilat, Kajfež z velikimi duhovni, Simon iz Cirene in zlasti farizej Jakein in Judež. Ni niso zaostajale Marija, Magdalena in Veronika. Tudi skupine in masa naroda so bile življenjsko podane. — In senerija je bila nova in je obilo pripomogla k vneri sliki dejanja, ki je dosegla višek služje na Golgati. Glasbo, ki mestoma ilustrira dejanje, bi kazalo opustiti, ker kot je v stilu in adekvatna, vendarle moti in nehoti opozarja zamaknjene gledavce, da je v Ljudskem domu. — Režiral je G. M. Staré in je lahko vesel in zadovoljen, ker priznati mu moramo, da tako lepe pasijonske igre pri nas doslej še nihče ni postavil na oder.

Predstava se še ponovi; kdor je še ni videl, naj ne zamudi prilike. Ne bo mu žal in če ima kakše predodlike o Ljudskem odru in njegovi nepomembnosti, se jih odnese, ker spoznal bo, da vrši Ljudski oder veliko delo z veliko rutino in da služi vse priznanje.

Naše dijaštvo

Akademski kongregacija ima svoj redni seštanek danes v torek, 5. t. m. ob 20. uri v dvorani Akademikega doma. Predava gospod prelat, univ. profesor dr. Franc Grivec o cirilometodijski ideji. Ker je ravno v letošnjem jubilejnim letu zelo primerno da si iznova predočimo, kako velike naloge čakajo naše dijaštvo na tem polju, so k sestanku poleg kongregantistov, za katere je udeležba obvezna, iskreno vabljeni vsi katoliški akademiki ter gg. starešine.

IZJAVA.

Slovensko katoliško akademsko dijaštvo mora sprito nastopa predsednika pripravljalega odbora za predavanje dr. D. Kostova na snočnem zborovanju, ko je nastopil v imenu »napredne« akademске mladine in ne v imenu pripravljalega odbora, ki je bil sestavljen iz zastopnikov vseh skupin, — kar najodločneje protestirati proti taki netaktnosti, ki vzbuja mnenje, ko da so se katoliški akademiki vsej akciji odtegovali. Ugotavljam, da je slovensko katoliško akademsko di-

jaštvo po svojih zastopnikih sodelovalo v pripravah, — da pa tudi sploh z svojo dušo deluje za idejo združitve vseh južnih Slovanov o čemer priča njegova preteklost in kar dokazuje njegovo vztrajno, ne toliko na zunaj blesteče, ampak notranje delo.

Katoliška akademska društva.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 5. aprila: Zaprto.
Sreda, 6. aprila: PAHLJACA LADY WINDERMERE. — Red A.
Četrtek, 7. aprila: Zaprto. (Generalna skčnja.)
Petek, 8. aprila: LUMPACIJ VAGABUND, premijera. — Izven.
Sobota, 9. aprila: BOŽJI CLOVEK. — Dijaška predstava po znižanih cenah. — Začetek ob 15. uri popoldne.
Nedelja, 10. aprila: LUMPACIJ VAGABUND. — Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 5. aprila: MRTVE OCI. — Red D.
Sreda, 6. aprila: Zaprto.
Četrtek, 7. aprila: Zaprto.
Petek, 8. aprila: EROS IN PSIHE. — Red C.
Sobota, 9. aprila: OROVO, opereta. — Izven.
Nedelja, 10. aprila ob 15. uri pop. TAJDA. — Ljudska predstava po znižanih cenah. — Izven.

Mariborsko gledališče

Torek, 5. aprila ob 20. uri: UČITELJICA. — Ab B. Kuponi.
Sreda, 6. aprila: Zaprto.
Četrtek, 7. aprila ob 20: MANON. Gostovanje g. Skrivaniča.

Sprememba repertoarja. Ker je g. Burja obloži, se mora repertoar v toliko spremeniti, da odpade danes v torek najavljena »Madame Butterfly« (ab. C), pač pa se oprizori ta dan efektivna tragedija »Učiteljica« za ab. B.

Mariborski gledališki abonenti se naprošajo, da vplačajo nadaljnje obroke do 10. t. m.

Gostovanje g. Skrivaniča v Mariboru. V četrtek, 7. aprila gostuje bivši član mariborske opere g. Ivo Skrivanič v vlogi Des Grieuxa v operi »Manon«.

Ljudski oder

v Ljubljani

Sobota, 9. aprila ob 8 zvečer: PASIJON.
Nedelja, 10. aprila ob 3 popoldne: PASIJON.
Torek, 12. aprila ob 8 zvečer: PASIJON.

Glasba

KONCERT V KORIST SPOMENIKU KRALJU PETRU I.

V soboto dne 2. t. m. je francoski inštitut aranžiral koncert v korist spomeniku kralja Petra I. Po francoskem govoru g. lektorja R. Martela je godba Dravske civilizacije (dr. J. Čerin) zaigrala našo himno in marsejezo. Ga Maja pl. Srozi je nato s spremljevanjem klavirja (Bela Pečič) odpevala niz francoske moderne umetne pesmi (Debussy, Fauré, Ravel) in francoske narodne pesmi, ki so bile nekateri izredno ritmično učinkovite, končala pa z arijo iz Delibesove opere Lakmé. Ga poje in prednaša s priznano pevsko inteligenco — prav hvaležni smo inštitutu in njej za nove skladbe in francosko narodno pesem, ki jo ljubljanci ne redko čujemo. Vmesne točke je izpolnil konservatorist Rupel, ki je odigral Saint-Saensov koncert za violino in po en Debussyjev in Ravelov kos ob spremljevanju klavirja (kons. Lipovšek). Rupel kaže lepe uspehe, zadovoljen pa absolutno ne sme biti s svojimi dosegli. Treba mu je poglobitve in širše umetnostne izobrazbe, tehnika in talent še nista vse.

V estalem je le obžalovati, da kljub lepemu namenu koncert ni bil boljše obiskan.

OPERETA »MLADA BREDA« NA CRNUČAH PRI LJUBLJANI.

V nedeljo 3. t. m. je S. K. I. D. na Crnučah uprizorilo dvakrat zapovrstjo Lavitžarjevo ljudsko operico »Mlada Breda«. Doslej se je menda uprizorila samo še na Viču. Za Crnuče, ki so, kar se tiče pridnosti za prirejanje dobrih iger gotovo na enem prvih mest v Sloveniji, je bila operica novost in je privabila dvakrat polno dvorano občinstva tudi iz bolj oddaljene okolice. Brede je s cerkvenimi in društvenimi peveci nastudiral organist g. Matej Vurnik. Zlasti glavni junaki, Hamed, Breda in Kasandra so svoje vloge igralski in pevski lepo rešili, tudi zbori so uspeli. Igrica je izvala precej čustva, koncem obeh dejanj celo solz med poslušalstvom. Priporočamo jo v uprizoritev našim odrom, saj ni težka in zahteva le nekaj kostumov, harmonij ali klavir in nekaj pridnosti, pa se da izvesti.

Sport

SPORTNA NEDELJA.

Dan nogometnih iznenadanj.

Pretekla nedelja je bila posebno bogata nepričakovanih nogometnih rezultatov. Ne samo domače, tudi razne druge važne tekme v Zagrebu, na Dunaju itd. so končale s presenetljivimi izidi. Vnovič se je pokazalo, da igra v nogometu mnogokrat odločilno vlogo tudi sreča in hipna dispozicija moštva.

V Ljubljani so se odigrale v nedeljo tri prvenstvene tekme. Slovan je zmagal nad Hermesom s 3 : 1. Primorje nad Jadranom s 5 : 0. Reka in Svoboda pa sta igrala neodločeno 2 : 2.

Slovan, ki mu je pred igro malokdo pripisoval izgleda na pozitiven rezultat, je ovrgel vsa prorokovanja in iznenadil publiko in Hermes z izredno borbeno in odprano igro. Poleg tega, da se je znal uspešno upreti napadom in premoti Hermes, se mu je posrečilo nekaj predorov, iz katerih je dosegel tri gole. Hermes ni bilo prepoznavno napram prejšnjim njegovim nastopom. Res je, da ga je spremljala smola, toda ne glede na to je igralo njegovo moštvo medlo, brez smisla in sistema. Tekmo je vodil objektivno g. Smole. — Primorje je odpravilo Jadranu gladko s 5 : 0. Podalo je dobro kombinacijsko igro, in napravilo utis dobro vihranega in dovolj treniranega moštva.

V moštvo se je zlasti opazilo brata Ermana, starejšega kot vratarja, mlajšega kot napadalca in strelca 4 golov. V Jadranu je igral z redko požrtvovalnostjo in vztrajnostjo srednji hali Kern, dober je bil tudi vratar Vidmar. V celem Jadranu zdaleka ni mogel ponoviti dobre igre, ki smo jo opazovali pri njem v zadnjih dveh nastopih proti Hermesu in Primorju. Sodil je g. Vodišek.

Prvenstvena tabela I. razreda v Ljubljani se je vsled nedeljskih izidov zopet močno spre-

nila. Drugo mesto je zavzel prehodno zopet Slovan. Hermes je nazadoval na 3. mesto, 4. in 5. mesto pa sta zamenjala Jadran in Primorje. Stanje po točkah: Ilirija 9, Slovan 6, Hermes 5, Primorje in Jadran po 4.

V II. razredu sta igrala Reka in Svoboda neodločeno 2 : 2. Boljše moštvo pri tem ni bila Reka, kot se je pričakovalo, temveč Svoboda. Obe moštvi sta igrali z veliko vneom in pokazali mestoma dober nogomet. Sodnik g. Deržaj je dopustil večasih preostro igro. — Posebej moramo omeniti, da igralci pri tekmah II. razreda vse preveč govore in se prepirajo. Neredko se čuje v teh prepirih poulične izraze, ki absolutno ne spadajo na sportni prostor. Tudi izražanje »navijačev« med publiko je dostikrat skrajno nepristojno in spravlja tekme drugorazrednih vedno bolj v slab glas. V I. razredu velja precej isto za nekatere igravce ZSK Hermes in za njegovo publiko. Klubi naj bi se za časa zavedli, da tako vedenje odbija publiko, ki prihaja k tekmam zavoljo sporta!

Prvenstvena tabela II. razreda kaže po nedeljski tekmi sledeče stanje: Slavija 8 točk, Reka 8, Penonija 4, Svoboda 3, Krakovo 3.

V Mariboru je gostovala v nedeljo ljubljanska Ilirija. Nastopila je v prijateljski tekmi proti Rapidu, kateremu je podlegla v razmerju 3 : 4 in sicer ne nezasuženo. V prvem polčasu so bili domači očito močnejše moštvo, v pavzo so šli s 3 : 1. Po odmoru je zagospodovala na igrišču pač Ilirija; popravila je rezultat na 3 : 3, končno pa je iz kota dosegel Rapid četrti, zmagovalni gol. Ilirija je zgubila tekmo vsled slabe igre obrambne tria Kreč I — Pleš — Jenko, ostalo moštvo je bolj odgovarjalo, čeprav mu do nekdanje boljše forme manjka še zelo mnogo. V dobri formi sta v moštvo edino Oman in Verovšek. — Rapid je igral eno svojih najboljših tekem. Prija mu visoka igra, ki jo je na trdem terenu igralska SK Maribora toliko lažje uveljaviti. Izvrstna sta bila v Rapidovem moštvo srednji krilec Frangeš in desni branilec Barlovič. — Sodil je korektno g. Nervec.

V Celju je končal podvezni pokalni semi-finalne med Atletiki in mariborskim Rapidom z zmago Atletikov v razmerju 3 : 2. Rapid je nastopil s svojo drugo garnituro, ki pa ni zaostajala za moštvo Atletikov. Enega finalistov za letošnje pokalno prvenstvo LND-a smo s tem torej dobili v Atletik SK. Lno pa drugi, odloči preostala semi-finalna tekma med Ilirijo in Primorjem v Ljubljani, za katero na termin še ni določen.

V Zagrebu je Gradjanski SK. zgubil drugo prvenstveno tekmo v pomladni sezoni. Železničari so ga porazili z 1 : 0 ter mu s tem vzeli poslednjo nado na letošnje prvenstvo Zag. nogom. podzveze. Hašk je zmagal nad Derbyem s 4 : 2, Concordia nad Croatia z 1 : 0, Viktorija nad Tipografijo s 5 : 2.

V Belgradu: BSK : Jedinstvo 4 : 2, Jugoslavija : Slavija 5 : 0.

Split: Hajduk : Borac 8 : 1.

Subotica: SAND : Bačka 5 : 2!
Na Dunaju je absolviral svoj evropski debut urugvajski vrhalec Peñarol. Prisostvoval je tekmi Peñarol : Dunajski team na Hohe Warte nad 40.000 gledalcev. Urugvajci niso pokazali one znamenite igre, ki jo je obetala reklama in listi, temveč so celo razočarali — in podlegli dunajskemu moštvi z 1 : 3.

Praga: Sparta : Viktorija Žižkov 9 : 0.

Bratislava: Vienna (Dunaj) : Bratislava 3 : 0.

Gradec: GAK : Sturm 5 : 1!

SPORTNE DROBTINE.

Spyros Louis, oni Grk, ki je dobil leta 1896. maratonski tek v 2 : 58 : 30, je med potjo prav mirno izpl en četrt vina in je pri tem trdno zatrjeval, da bo zmagal, čeprav so bili najbolj resni njegovi tekmeči daleč pred njim. In res je zmagal, ker so se vsi drugi vsled strašanske vročine onesvestili.

Na stockholmski olimpijadi je v zaključnem teku na 800 m Anglež Scott pršel Jugoslovanci Rudu preveč blizu in mu je kljub veliki hitrosti vseeno zaklical: »Oprostite, Rudd!« To je res gentlemanstvo.

Ves sportni svet se je smejal, ko je Mac Thompson, oče slovitega tekača čez les, I. 1912. trdil, da bo prišel čas, ko bo plaval kdo 100 m pod 1 minuto, 15 let nato so plaval štiri plavači v enem tednu 100 m pod 1 minuto: Weismueller, Borg, Baranyi in Takaiši.

Harry Houdini se je dal zapreti v Chicago v posodo za mleko, polno vode: to posodo so dejali nato v zaboj in so povežali zaboj z železnimi vezmi, so ga zaprli s ključavnicami in so zabili žeblice vanj. Nato so vrgli zaboj v vodo. Dve minuti nato so videli Houdinija na bregu, na vrvi je vlekel svojo ječo s seboj.

Paddock je na novo izdal knjiško: Sportni narodi — in je zapisal notri: »Takšnega sportnega duha kot je ta — ameriški in angleški — Nemci še nimajo.« Ko je leta 1925. v Berlinu Houben hitreje tekel kot Paddock in Marchison, mu ta dva kljub »sportnemu duhu« nista čestitala; namesto tega sta šla nazaj po tekalnišče in sta se pritoževala, da so tla na nekaterih krajih premehka. Pa niso bila! Leta 1869. so imenovali lahkokolen »televadne akrobate«. In ko je nekdo skočil 5.18 m daleč so pisali, da ga ni nič bolelo.

O Indijancu Zafiro beremo, da je tekel 100 km v 7 urah in 35 minutah. Hamuh ben Hadži, brzotek Abd el Krima je pa tekel lani v francoski glavni stan 110 km daleč in je porabil nekaj nad 10 ur, da je bila pot slaba.

Gene Tunney je bil leta 1919. še semenščnik, nato mornar. Le na prigovarjanje prijateljev je začel gojiti bokerski sport, s prav veliko notronjo nevoljo. Še leta 1920. je pisal v pismu, da pokaže boksanja za denar nore človeštvo najjasnejše v pravi luči. Pa je takrat že za denar boksal.

Med vojsko so pisali angleški »Times«, da bo leta 1920. v desetletjih prekosil rekord poznejšega angleškega generala Jacksona. To številko časopisa je vtaknil šved Zander v žep, je šel na tekalnišče in je tekel 1500 m 2 sekundi hitreje kot Jackson.

Vprašanje »sportnik in inteligenca« je toliko staro kot sport. O tem pripoveduje sloviti kolekar Valter Rütt tole dogodbo: Pred vojsko je dirkal Rütt v Parizu, je padel in si je prebil črepijo. Nesli so ga z drkalnišča k zdravniku. Zdravnik ni vedel, da razume Rütt francosko in je rekel: »Če se prenehanje možganov. Torej ni noben važen del telesa ranjen.«

Grot Kolovrat na Dunaju je bil prvi, ki je obojerno kvitku sunil 100 kg. Monakovec Becker prvi, ki je sunil 150 kg. Nato je Beckerja prekosil Dunajčan Türk, njegov rekord 160 in pol kg je obstojal več kot 10 let.

PENAROL PREMAGAN 1 : 3.

Nastop Peñarola, z največjim zanimanjem pričakovani, je zvalil 40.000 gledavcev na sportno igrišče Hohe Warte. A gledavci so odšli razočarani; gostje iz Južne Amerike so ostali vse na dolgu, kar se more od dobrega moštva pričakovati. Samo dva igravca sta bila prvovrstna, vse drugo je bilo povprečno, in pravijo Dunajčani, da so bili Urugvajci v najboljšem slučaju na višini

italijanskih klubov. Niti oddaleč se Peñarol ne more primerjati klubu Nacional. 80 minut so bili Urugvajci v defenzivi. Pa gorenje razmerje še pravo ni. In kaj malo disciplinirani so bili gostje; po prvem голу Dunajčanov so hoteli igrišče zapustiti in jih je le skupno prizadevanje vseh južnoameriških diplomatov pregovorilo, da so igrali naprej. Dunajčani so igrali izborno kombinacijsko igro.

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois — Paris

Kitajski dogodki.

v Sanghaj, 4. aprila. (Izv.) En del Čangcollinove armade je beje sklenil tačen dogovor z južnimi četami, glede prehoda h kantonski armadi. Kantonske čete že prodirajo proti severu in so že 150 milj severno od Nankinga.

v London, 4. aprila. (Izv.) Kakor poročajo »Times« iz Sanghaja, je revolucionarna armada že na več krajih prekoračila Jangcekiang. Kitajska vlada izjavlja, da bodo južne čete tekom dvih mesecev zasedle Peking brez boja. Zanimostne države so pripravile vse potrebno za evakuiranje svojih državljanov in so poslane močna ojačenja v Tientsinu.

v Pariz, 4. aprila. (Izv.) Posebni dopisnik »Informatica« javlja, da so ameriška in angleška poslanstva ukazala svojim državljanom, da izpraznijo vse kraje severne Kitajske.

v Tokio, 4. aprila. (Izv.) Uradno poročajo, da je Japonska pripravljena udeležiti se skupne preiskave, vendar pa ne bi sodelovala pri eventualni vojaški demonstraciji ali oboroženem napadu.

v London, 4. aprila. (Izv.) »Daily Telegraph« piše, da se Anglija ne bo »obotavljala«, nastopiti energično proti kantonski vladi, tudi v slučaju, da bi jo Japonska in Amerika ne podpirala. Neprijeten vtis so napravile razne izjave uradnikov francoskega zunanjega ministrstva in napadanje radikalnega časopisa na angleško politiko na Kitajskem.

v London, 4. aprila. (Izv.) Na današnji seji spodnje zbornice je zunanji minister odgovarjal na več vprašanj glede dogodkov na Kitajskem. Izjavil je, da vlada nima nobenih dokazov za to, da so dali povod za dogodke v Nankingu sovjetski agenti.

v London, 4. aprila. (Izv.) Dopisnik »Manchester Guardian« v Peking poroča, da je Čangcolin izjavil v nekem razgovoru, da so dokumenti, ki so bili zaplenjeni na sovjetskem parniku »Pamjat Lenina« že dospeli v Peking. Vsebinska teh dokumentov nima nikake posebne važnosti.

LATIŠKO-RUSKI GARANCIJSKI PAKT.

Varšava, 4. aprila. »Robotnik« objavlja pogovor latiškega zunanjega ministra Zelensa o garancijskem paktu z Rusijo. Zelens je izjavil, da narekuje Latviji njen zemljepisni položaj, da se ne zaplete v nobeno napadalno vojno in v nobeno koalicijo proti Rusiji; svojo neodvisnost more zanesljivo zavarovati le s paktom z Rusijo. Kakor hitro se najde še zadovoljiva rešitev obher preostalih vprašanj: kako naj Latvija zadosti svojim obveznostim nasproti Društvu narodov in kako naj se uredi razsodiščno vprašanje, stopijo vse konvencije takoj v veljavo.

SEJA KONTROLNE KOMISIJE ZA OGRSKO.

v Rim, 4. aprila. (Izv.) Včeraj je imel v palači finančnega ministra sejo kontrolni odsek za Ogrsko. Jugoslavijo je zastopal dr. Ploj, Ogrsko pa Tyller. Minister Volpi je pozdravil goste v imenu vlade. Zastopane so bile Anglija, Rumunija, Ogrska, Francija in Jugoslavija.

GOLJUFJE Z AVSTRILJSKIM VOJNIM POSOJLOM.

v Praga, 4. aprila. (Izv.) Predsedstva obeh zbornic bosta predlagala, da se izroči sodišču še nekaj narodno socialističnih poslancev, ki so udeleženi pri goljufiji z avstriljskim vojnim posojilom.

ZAGONETNO ZASTRUPLJENJE.

V Kettejevi ulici v Mariboru je rešilna postaja odpeljala v bolnico Franca Zelenko, ki se je zastrupil s pokvarjenimi klobasami. Z njim soživeči Amalija Zechner in njena hčerka Marija pa sta, kakor se zdi, zastrupljenje simulirali, vsled česar je policija uvedla preiskavo.

DROBNE VESTI.

Kitajci so se naučili izdelovati papir s tem, ko so videli oso, ki si je delala gnezdo.

★

Na celem svetu je še dandanes okoli tri milijone sužnjev.

★

Od leta 1921 do danes so v Londonu napeljali nad en milijon milj telefonske žice. To je toliko kot 1.609.000 kilometrov.

★

V londonskih elementarnih šolah je vsako leto okoli tisoč novih učiteljev imenovanih. (To bi bil eldorado za SDSarsko prestavljanje!)

★

V Severni Angliji in Ulster-u je večje povpraševanje po vdovah kot pa samskih dekletih. Pa ne samo vdovec tudi samec raje »pobara« vdovo.

Gospodarstvo

Naša trgovinska bilanca v januarju.

Važna reforma naše statistične službe.

V statističnem oddelku ravnateljstva carin je bila z novim letom izvedena važna reforma glede objavljanja podatkov o našem uvozu. Kakor znano, je ravnateljstvo carin doslej objavljalo podatke o uvozu le četrtletno, med tem ko je bila naša izvozna statistika vodena mesečno. Vsled tega ni bilo mogoče točno zasledovati razvoj naše zunanje trgovine in trgovinske bilance. Na ta nedostatek smo opozorili, ker je mesečno objavljane podatkov o našem uvozu za presojlo situacije naše zunanje trgovine ravno tako važno, kakor mesečno objavljane podatkov o našem izvozu. Pa ne samo to. Namen statistike o zunanji trgovini je dosežen šele tedaj, če nam je mogoče primerjati vrednost izvoza in uvoza za vsaki mesec in tako ugotoviti trgovinsko bilanco.

Statistični oddelke ravnateljstva carin je s tekočim letom pričel računati podatke o izvozu po mesecih in je te dni objavil statistiko našega uvoza v januarju. (Ker se uvoz v januarju pret. leta ne da točno ugotoviti, je v naslednjem upoštevan za januar 1926 povprečni mesečni uvoz v prvem četrtletju).

V januarju smo uvozili 73.428 ton v vrednosti 546.342.603 Din napram 89.821 ton v vrednosti 614.323.936 Din v posameznem mesecu prvega četrtletja 1926. Naš uvoz je vsekar znatno nazadoval in sicer po teži za 18,3 odst., po vrednosti pa za 11,2 odst. Kakor smo nedavno že objavili, je tudi naš izvoz v januarju nazadoval, kajti v tem mesecu smo izvozili 314.512 ton v vrednosti 483.784.161 Din napram 357.821 ton v vrednosti 566,6 milij. Din v januarju preteklega leta (po teži minus 12 odst., po vrednosti minus 14,8 odst.). Navzlic nazadovanju pa je bil naš uvoz v januarju znatno višji kakor naš izvoz in je torej naša trgovinska bilanca za januar pasivna za 62.558.442 Din. Ta pasivnost je razmeroma velika, če pomislimo, da je bila naša trgovinska bilanca v prvem četrtletju 1926 pasivna le za 75 milij. Din, v prvem četrtletju 1925 pa aktivna za 11,8 milij. Din. Seveda ni izključeno, da se je razmerje med uvozom in izvozom v februarju in marcu izboljšalo.

Največ smo v januarju uvozili bombažnih tkanin in sicer za 78,1 milij. Din (iz Čehoslov. 43,7, iz Italije 12,8), dalje bombažnega prediva za 38,1 milij. Din (iz Italije 12,6, Anglije 8,7, Čehoslov. 4,7), volnenih tkanin za 30,1 milij. Din (iz Čehoslov. 13,9, Avstrije 7,9), surove kave za 22,9 milij. Din (iz Brazilije 17,3 ali 75,5 odst.), raznih predmetov iz železa za 18,1 milij. Din (iz Avstralije 6,7, Nemčije 6,1), surovega bombaža za 17,8 milij. Din (iz U. S. A. 14,1 ali 77 odst.), elektrotehničnih predmetov in strojev za 13,2 milij. Din (iz Nemčije 4,8, Avstrije 4,0), usnja za 12,3 milij. Din (iz Italije 4,3, Anglije 2,2), prevoznih sredstev za 9,8 milij. Din (iz Francije 5,0, Italije 1,4) itd.

Uvoz bombaža, bombažnih tkanin, bombažnega prediva, surove volne, volnenega prediva in tkanin, torej tekstilnega blaga in surovin predstavlja velik del našega uvoza, kajti celokupna vrednost uvoženega tekstilnega blaga in surovin za tekstilno industrijo znaša v januarju 178,4 milij. Din ali 32,7 odst. celokupnega uvoza.

Naraščanje konkurzov v Jugoslaviji. Jugoslovansko društvo za zaščito upnikov objavlja podatke o številu in prvem četrtletju tek. leta razglašanih konkurzov. Po tej statistiki je bilo v

prvem četrtletju tekočega leta v naši državi registriranih 349 konkurzov, med tem ko je bilo v istem razdobju pretek. leta registriranih le 212 konkurzov. Od celokupnega števila registriranih konkurzov odpade na Srbijo in Črno goro 228 (l. četrtl. 1925 105), na Hrvaško in Slavonijo 49 (23), na Vojvodino 34 (35), na Slovenijo in Dalmacijo 29 (30) in na Bosno in Hercegovino 9 (19). Med tem ko je število konkurzov v Vojvodini, Sloveniji in Dalmaciji ostalo skoro neizpremenjeno (v Bosni je celo znatno nazadovalo) je v Srbiji in Črni gori naraslo za 117%, v Hrvaški in Slavoniji pa za 113 odstotkov. Na Srbijo odpade torej 66 odstotkov vseh konkurzov.

Zaščitne uvoznine v Zagrebu. Kakor pred stoletji v razkosani Nemčiji, tako so se v zadnjem času v naši državi pojavile med obrtniškim tendence, ki gredo za tem, da se izdelki obrtnikov v mestih zaščitijo s pomočjo uvoznin pred konkurenco. Že pred poldrugim letom, ko je bila gradbena sezija v Belgradu na višku, so tamonji mizarji skušali doseči zaščito proti konkurenci iz ostale države s pomočjo visokih uvoznin na izdelke stavbenega mizarstva. Pred kratkim pa so tudi zagrebški obrtniki, predvsem čevljarji in mizarji, podvzeli širokopolno akcijo za zvišanje uvoznin na čevlje in izdelke iz lesa. Ta pojav dokazuje, da zagrebškim obrtnikom, predvsem pa njih voditeljem, niso znani niti osnovni pojmi o carinah in uvozninah. Kakor da ne bi že carine med posameznimi državami povzročile dovolj zla in ovirale izmenjavo dobrin. Sedaj pa naj še mesta postavijo svoje zaščitne uvoznine. Uvoznine v mestih imajo predvsem fiskalen značaj; pa tudi te uvoznine bi bilo treba odpraviti, kakor je to pravilno storila pred leti dunajska občina, brez škode za tamonjne obrtništvo. — O zahtevi zagrebških obrtnikov glede povišanja mestne uvoznine v svrhu zaščite izvenzagrebške, predvsem slovenske konkurence se je pred dnevi razpravljalo na anketi, ki je bila v ta namen sklicana s strani zagrebške trgovske in obrtne zbornice. Med tem se je v vprašanju baval finančni odbor mestnega zastopa, ki je deloma ugodil zahtevam obrtnikov. Uvoznina za mehki les se zniža od 1 Din na 40 par za 100 kg, za trdi les pa od 2 Din na 80 par. Uvoznina pa se poviša na tesarske izdelke od 20 na 50 Din, za mizarске in kolarske izdelke od 24 na 50 Din, in za strgarske izdelke od 30 na 50 Din za 100 kg. Uvoznina na pohištvo ostane kljub protestu obrtnikov neizpremenjena, ravno tako je bila odbita zahteva čevljarjev, pač pa se zniža uvoznina na usnje. O vprašanju bo v kratkem končno veljavno sklepal mestni zastop.

Dolarsko posojilo Državne hipotekarne banke. Vest o posojilu Državne hipotekarne banke se potrjuje. Zastopniki bančne skupine Seligman so ponudili Drž. hip. banki posojilo v znesku 15 mil. dolarjev, vendar Drž. hip. banka reflektira samo na 12 mil. dolarjev. Obrestna mera tega posojila bi znašala 7 odstotkov, submisijski kurz 87 odstotkov, emisijski kurz pa 92 odstotkov. V slučaju, če bi bilo mogoče plasirati obveznice po višjem kurzu, bi Drž. hip. banka participirala na dobičku. S pogodbo bi bila zasigurana možnost konverzije. — Ker znaša submisijski (izplačilni) kurz le 87 odstotkov, se faktična obrestna mera za to posojilo zviša na 8,05 odstotkov.

Reorganizacija našega prometa. V prometnem ministruju je bila te dni testavljena komisija 10 članov, ki bo imela nalogo, izdelati načrt za popolno reorganizacijo našega prometa.

Narodna banka. Upravni odbor Narodne banke je sklical sejo, ki se bo vršila 8. t. m. in bo razpravljala o višini obrestne mere.

Novo parobrodno društvo? V prometnem ministruju je bila včeraj obdržana konferenca, na kateri se je ponovno pretresalo vprašanje zveze naših dalmatinskih luk z južno Ameriko v zvezi z znano ponudbo angleške »Cunard Line« in holandskega »Lloyda«, ki nameravata s pomočjo našega domačega kapitala osnovati paroplovno društvo s sedežem v Splitu. Pričakuje se, da bo ta zadeva v najkrajšem času rešena.

Ugodni razvoj romunske trgovinske bilance. Romunska trgovinska bilanca se je v zadnjem času hitro izboljšala. Trgovinska bilanca za januar in februar kaže suficit izvoza v znesku 45,5 milijonov lejev. V odgovarjajočih mesecih pr. leta je bila romunska trgovinska bilanca pasivna za 870 mil. lejev. To izboljšanje je posledica izvoznih olajšav, kakor tudi posledica zastoja v izvozu, ki se je vsled dviga valute pojavil koncem l. 1926.

Novi kurz ruske trgovske politike V kratkem bo objavljen nov ruski carinski tarif, ki je sestavljen tako, da štiti vse panoge sovjetske industrije pred inozemsko konkurenco in daje možnost za hitrejšo industrializacijo države. Večina

carinskih postavk se znatno poveča, obenem pa se uvedejo nove carine na do sedaj carine proste predmete. Carinske ugodnosti uživa le malo število predmetov (med drugimi tudi strojila). — tatin — ki se izvažajo iz naše države v Rusijo).

Borza

4. aprila.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.5172—13.5472 (13.5125—13.5275), Italija 270.74—272.74 (268.5 bl.), London 276.20—277 (276.60 den.), New York 56.75—56.95 (56.85 den.), Pariz 222.50—224.50, Praga 168.30—169.10 (168.70 den.), Dunaj 8.005—8.035 (8.02 den.), Curih 10.94—10.97 (10.955 den.).

Curih. Belgrad 9.13 den. (9.13 den.), Budimpešta 90.80 bl. (90.75 den.), Berlin 123.77 bl. (123.30 den.), Italija 24.79 bl. (24.53 den.), London 25.255 den. (25.25375 den.), New York 520 bl. (519.90 den.), Pariz 20.375 bl. (20.37 den.), Praga 15.40 bl. (15.395 den.), Dunaj 73.15 den. (73.15), Madrid 92.85 bl. (93.40 bl.), Bukarešt 3.10 den. (3.25 bl.), Sofija 3.76 den., Amsterdam 208 (208), Bruselj 72.275 (72.26 den.), Kopenhagen 138.70 dne. (138.65 den.).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.46, Kodani 189.55, London 34.48, Milan 33.59, New York 709.55, Pariz 27.80, Varšava 79.18. — Valute: lira 34.10, dinar 12.445, češkoslovaška krona 20.98.

Praga. Devize: Lira 161.05, Zagreb 59.25, Pariz 132, London 163.45, New York 33.61.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 86.50—87, vojna odškodnina 337—338, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 98—100, Praštediona 850 den., Kred. zavod 160—170, Trbovlje 415 den., Vevče 150 bl., Stavbna 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86—87, vojna odškodnina 336—337, Hrv. esk. 104.50—105, Hipobanka 65—66, Jugobanka 95—95.50, Praštediona 850—855, Ljublj. kreditna 154 den., Sečerana 455, Slavonija 27—28, Trbovlje 425—430, Vevče 140 do 142.

Dunaj. Don.-savska-jadr. 80.65, Živno —, Alpine 45.75, Greinitz —, Kranjska industrijska 50.75, Trbovlje 54.75, Hrv. esk. 13.50, Jugobanka —, Hip. banka —, Avstrijske tvornice za dušik 30.75, Gutmann 37.20, Mundus 148, Slavex —, Slavonija 3.55.

BLAGO.

Ljubljana. Smreka, jelka: hlodi 4 m, I., II., monte 180—210, hlodi od 4 m naprej 220—250, bordon ali merkantilni 200—250, trami merkantilni 200—250, škorete konične 16 cm naprej 500—600, škorete paral. od 16 cm naprej 550—590, škorete podmerna do 15 cm 450—520, madrieri 500—560; bukev: deske, plohi naravni, neobrobjeni 430—500, deske, plohi naravni ostrorobi 600—900, frizi 600—800, hlodi I a 225—250; hrast:

JERNEJ LOŽAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20.

Priporočam svoj fino urejeni modni salon za gospode in dečke. Najbolja izdelava oblek v lastni delavnici, fini kroji. — Vedno v zalogi angleško in češko suknjo. — Moderna kontekcija raznih velikosti oblek v zalogi, kakor tudi perila, klobukov, ovrtnikov, kravat, naramnic. — Najcenejše nepremovljive dežne plašče vseh velikosti, raglane, površnike, Hubertus-plašče. Konkurenčne cene! za turiste. Točna postržba!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 4. aprila 1927.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura	Rel. vlaga	Veter in brzina	Oblačnost	Vrsta padavin		Najvišja temperatura	Najnižja temperatura
						ob opazovanju	v mm do 7h		
Ljubljana (dvorec)	7 760,9	3,0	85	E 1	10			14,7	2,2
	8 761,2	3,3	84	E 3	10				
	14 759,9	13,4	51	W 6	10				
	21 761,7	9,6	65	SSW 4	9				
Maribor	760,5	7,0	81	NW 5	10			14	3
Zagreb	759,7	7,0	88	WNW 3	10			15	5
Belgrad	760,4	10,0	72	mirno	0			13	5
Sarajevo	761,9	6,0	53	mirno	5			9	2
Skopje	760,4	9,0	75	mirno	10			13	5
Dubrovnik	760,5	11,0	43	NW 1	9			8	4
Split	760,8	11,0	69	NNE 2	2			18	10
Praga	758,3	4,0	—	WNW 30	10	dež	7,0	8	4

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Sven Elvestad:

Mož, ki je oropal mesto.

»Trditi smem,« je dejal policijski načelnik, dočim je zgibal dve tri listine, ki jih je bil pravkar zelo pazljivo prebral, »trditi smem, da so moji ljudje v tej zadevi storili vse, kar je bilo v človeški moči. Zaman! Natanko tam smo, ko pred štirimi tedni in rešitvi zagonetne zadeve se nismo približali niti za las. Nič čudnega, če se začenjajo ljudje že vznemirjati. Najhujše je pa, da je ta veriga nenavadnih in skrivnostnih zločinov sploh zbudila njihovo pozornost. Samo ena taka tatvina še ko pri brodomniku Vogtu in pričakovati smemo, da se bo prestrašila vsa javnost. In vsi bodo planili po policijo, to je stara reč. Misliti res ne smete, da se bojim časopisja in javnega mnenja, če poseže v zadevo; preveč sem si svest, da je storilo redarstvo vse, kar je sploh bilo mogoče storiti. Toda sami veste, da bi preveliko zanimanje ljudi lahko oviralo in motilo preiskavo. V toliko torej ni samo zaželeno, temveč reči smem, tudi potrebno, da se doseže kakšen uspeh ali zabrani vsaj nov zločin, ki bi utegnil vzbujati pozornost. In ker nočem opustiti ničesar in tudi ne maram prenašati morebitnih očitkov, sem se posvetoval s svojimi najboljšimi uradniki in sklenil, poprositi za pomoč moža, o katerem gre pri mnogih ljudeh glas, da je zelo sposoben, in kateremu tudi jaz ne odrekam vztrajnosti in spretnosti.«

To so bile previdne besede policijskega načelnika. Govoril jih je dne 22. avgusta 1909, leta zasebnemu detektivu Asbjörnu Kragu, ki je sedel tam pred njim ves tih in preplašen in vlekel svojo smotko.

Načelnik je začel spet brskati po svojih papirjih: »Kakor sem vam že rekel,« je razlagal, »nekaj malenkostnih sledi že imamo.«

Tedaj je Krag pogledal kvišku, toda ni se srečal z načelnikovimi očmi, ki se je sklanjal nad papirje. »Priznati moram,« je mrmral veliki, suhi, resni mož, »da v Oslo precej napredujemo. Celo v Parizu ali Londonu bi vzbujala pozornost takale vrsta zagonetnih zločinov, kakršni so sedaj naši. Bržkone ste s pomočjo kratkih poročil v časopisju sledili dogodkom. Že dolgo sumimo za gotovo, da imajo ti zločini, najsi tudi tako različni, vsi neki skupni vir, če smem tako reči: vodi jih samo ena volja. Sedaj pričenjajo tudi že listi nekaj podobnega pisati — in takoj se bo pojavilo zgražanje. Ali boljše: splošen hrup, ta vražji ljudski hrup, ki nas je že tolikokrat oviral pri delu. Prepričati ga moramo.«

Načelnik je malo premolknil in nadaljeval:

»Začelo se je z vlomom pri bančnem ravnatelju Stefansonu v vili Rosenhain 23. julija ob desetih zvečer.«

»Ob polenajstih!« je pripomnil Asbjörn Krag. Bile so prve njegove besede. Načelnik se je očitno malo začudil, pogledal v svoje papirje in prikimal: »Točno. Spominjali se boste, da je priredil ravnatelj ob neki svoji obletnici družaben večer. Med večerjo so bili ravnateljici ženi ukradeni dragulji. Vredni so bili 10.000 K. Nobena sled ni kazala, kako se je vlom dogodil, tat je vlomil v omarico z dragulji zelo spretno in mirno.

»Spominjam se. Omarica je stala v sprejemnici ravnateljice žene. Vrata v sosedne sobe so bila zaklenjena. Gostje so bili blizu. Nihče ni slišal kakšnega šuma. Ravnateljica sprejemnica leži v prvem nadstropju poslopja, toda vsa okna so bila zaprta od znotraj. To vse vem.«

»Dobro. Toda vedeli bržkone ne bode, da nismo našli niti ene dragotine. Drugače se navadno vendarle najdejo kakšne sledi bodisi v domačih ali

tujih zastavljalnica, toda tokrat je izginilo lepoteče popolnoma. Iskali smo v Oslo, Berlinu, Kopenhagnu itd., toda našli nismo niti najmanjšega bisera iz vse lepe zbirke gospe Stefansonove. Kaj sodite vi o tej tatvini?«

»Da jo je moral izvršiti nekdo, ki se je v dotičnem času mudil v vili.«

Načelnik je nepotrpežljivo udaril s papirji na mizo.

»Da, služabništvo, služabništvo,« je zamrmral.

»Toda nobenega nismo mogli osumiti.

»Med služabništvom?« je zašepetal Krag in dvignil spet oči.

»Vem, na kaj merite,« je zagodel načelnik srdito. »Policijski uradnik sme seveda osumiti vse in vsakogar; toda zahtevati vendar ne morete, naj bi sumno ogledoval gospe in gospode, ki so bili onega večera pri ravnatelju v gosteh. Prav vsi so izmed najbolj odlične družbe v Oslo. Bili so tam najprej blagajnik njegove banke, upravni svetniki, osebni ravnatelj pri prijatelji, ki zavzemajo vsi ugledna družabna mesta. Kolikor mi je znano, so vsi zelo premožni, in bilo bi naravnost bedasto, prisojati enemu izmed njih to ostudno tatvino draguljev. Razen tega ne smete pozabiti na tatvino, ki so sledile; tri dni nato je bilo iz blagajne brodomnika Björnebyja ukradenih več dragocenih pogodb. Blagajna je bila odprta na isti bistro-umen način. Teden pozneje je bila prav tako izropana blagajna starega obrestli živečega Wolda, tudi o priliki, ko je imel goste pri sebi. Tat je nagrabil dvajset tisoč kron v zlatu in bankovcih. Stari skupni ni zaupal bankam in je imel vedno doma velike vsote denarja. Seveda smo preiskali, kdo vse je bil povabljen; in izkazalo se je, da ni bilo nobenega, ki je bil pri bančnem ravnatelju v gosteh. Brali ste oglaš v časopisju?«

Predvojnih norveških.

Norveških.

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani: 19. in 20. ul. Ed. Abot. Kralj gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard. Jutrnja zvezda. 30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Otoka kapitana Granita. Popolovanje okoli sveta. Roman. v trah delih. 48 Din. vez 58 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1:50 Din ali vsaka beseda 50 nar. Najmanjši oglas 3 ali 5 l. in. Oglas na devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamo. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Poštena mladenka
iz dobre hiše, vešča vsega hišnega dela in kuhe, išče mesta k dobri manjši obitelji v Ljubljani ali izven nje. Naslov pove uprava pod številko 2517

Kuharica

vajena vsakega dela, želi mesta v malem župnišču. — Ponudbe na župnišče Sv. Lovrenca na Pohorju.

Proste službe

KLETAR

vešč vseh v to stroko spadajočih del, se sprejme takoj. Plača in pogoji po dogovoru. — Naslov v upravi lista pod št. 2447.

Župni urad v SORI pri Medvodah razpisuje službo **ORGANISTA** in cerkvenika. Dohodki dovoljni: kolektura, zemljišče, prostorno stanovanje in mesečni prispevek v denarju. Oženjeni imajo prednost. 2389

Kroj. pomočniki

za delo na dom se sprejme. — Naslov pove uprava lista pod št. 2544.

Išče se gospa-

vdova kakšnega uradnika ali slično, k otroku čez dan. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Otrok«.

Kroj. pomočnik

spособen za vsa dela, se sprejme. — Ljudevit Zolet, Loke 18 — Trbovlje.

Učenca

z hrano in stanovanjem pri starših, takoj sprejme ANTON ČOK, specerija, Rožna dolina, Ljubljana.

Vnajem

Trgovski lokal

se odda takoj v Mariboru - palača Zadržne gospodar. banke - Aleksandrova cesta 6. 2413

TRGOVINA

se odda v najem na prometni cesti, ki že obstoji nad 25 let. Priporočala bi se bolj premožnemu trgovcu. — Naslov v upravi lista v Mariboru št. 1800.

Stanovanja

AKADEMIK

išče s 15. aprilom stanovanje. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 2538.

STANOVANJE

soba in kuhinja, se odda s 1. aprilom. — Naslov v upravi lista pod št. 2560.

Katera boljša gospa bi hotela vzeti kot SO-STANOVALKO gospo z enim detetom? Stanovanje zračno, suho in solčno! — Ponudbe pod »Stanovanje« z navedbo pogojev na upravo lista.

Kdo kupi?

KONJA s kompl. opremo, prodam za 800 Din. — SLEJKO - Zgorja šiška.

SADJEVEC

brušovec, jabolčnik, razpošilja OSET, Maribor, Narodni dom, »Štajerska klet«. 1283

Vrtnice nizke, v 40 najnovjših vrstah nudi po najnižji ceni Ivan Brečelnik, Vel. čolnarska ulica št. 21.

Pavi: enoletni samec in samica, ter še ena samica, naprodaj. — Tovarna Dragotin Hribar, Zaloška cesta 14.

GNOJ naprodaj. Kolodvorska ulica št. 17.

KROMPIR

za jedilo in seme ima naprodaj

PAUL SKOBERNE Celje, Vrazov trg 2.

Otroški voziček

naprodaj. — Gosposvetska cesta 13, vrata 79. 2571

Šivalni stroj

otroški voziček »Brenabore«, gramofon s ploščami vred poceni naprodaj. — Naslov v upravi lista v Mariboru pod: »STROJ«.

Orehovih PLOHOV

vagon — in vagon

TRAMOV

ugodno prodam. — Naslov v upr. lista pod št. 2537.

Ljubitelji starih knjig!

Prodajam 2 stari slovenski knjigi in en rokopi, vse nabožne vsebine (nedeljske pridige in evangeliji s pasionom). Letnici knjig sta 1696. 1777. — Naslov v upravi lista pod šifro »Knjige št. 2548«.

Dobro ohranjen, kovaško orodje meh, 95 cm širok, naprodaj. Ljubljana, Poljanska cesta 59.

Komis. prodajno podjetje

»EZO«

LJUBLJANA, Velesiem. Pavil. »I« - Tel. 2140.

V sredo dne 6. aprila se vrši prostovoljna javna dražba raznega pohištva, strojev, šivalnih in čvaljarskih — avtomobilov, motornih koles in več drugih predmetov. Predmeti so občinstvu na ogled vsak dan dopoldne in popoldne v paviljonu »I« na Velesiemu. Predmeti za prodajo se še sprejemajo.

Kdo prodaja?

Umet. zobe in čeljusti kupujem; pridem na dom. — Dopisnica zadostuje na oglasni oddelček »Slovenca« pod šifro: Umetnost.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah črne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Svetlo rumeno, zeleno, črno in rujavo

BARVO

(prst) brez peska, pošljite vzorce na Franc Cvek v Kamniku. 2483

Posestva

Hiša s hlevom

itd., dobro ohranjena, na lepem prostoru, se ugod. prod. Stanovanje kupcu takoj na zaspolago. — Pojasnila ob nedeljah v Mavčicah 13, p. Medvode.

Hiša z vinogradom

1 oral, se prodaja tik večje župne cerkve, blizu letovišča in toplice, primerno za vsako obrt. Krasen razgled. Zlasti ugodno za vpok. duhovnika, ki bi lahko prevzel ob nedeljah eno sv. mašo, za katero bi imel vinski in žitno biro. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2546.

Naša obrt

Vedel opusl'tve prodaja kole se odda svetovno znanih bliskil po neverjetno nizkih cenah

O. ŽUŽEK

Ljubljana, Tavčarjeva 11

Trgov. podjetje sprejema v ugod. obrestovanje tudi manjše vloge.

— Ponudbe pod: »Obresti 10%« upravi »Slovenca«.

Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo

pomladne moške konfekcije

kakor tudi oblek za dijake in otroke.

Ne dajemo na obroke!

Pač pa smo posebno ceni in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5

Velika zaloga

KLOBUKOV za dame najnovejše mode. Tudi se izdelujejo OBLEKE za dame po zmernih cenah. ROZA in ADELA ARM-BRUSTER — modistinja in šivilja — MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 17.

Kašo,

ješprenj, ajdovo moko vedno svežo odda a na debelo veletrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA

Rešjeva cesta št. 24.

Priporočam veliko zalogo

modrocev,

otoman — vsakovrstnih mrež, zložljivih postelj, divanov itd. — Velika izbira žime, afrika (Seegras), vedno v zalogi in najcenejše prodaja

Franc Jager

tapetnik, Ljubljana, Sv. Petra nasip 29 — poleg Zmajskega (prej mesarskega) mostu. 1305

Foto M. Japelj

Maribor

Aleksandrova c. št. 25/III.

nudi lepe slike in zelo poceni

Žične posteljne

vloge

nudi najceneje točno po naročilu ter iste sprejme v popravilo

Prva ljubljanska izdelovalnica žičnih posteljnih vložkov, Hrenova ul. 16,

Andlovic & Strgulec.

TKALSKI

MOJSTER

izurjen v vseh poslih pri pri tkalnih strojih, do bi namesčenje. — Ponudbe naj se pošljejo na naslov

Tkačka Radnica,

Užice, Srbija.

Oglejte si

svilene KLOBUKE in SLAMNIKE od 100 Din naprej samo v mod. salonu STUCHLY-MAŠKE, Ljubljana, Židovska ul. 3. Popravila se sprejemajo.

Izjava.

Ni res, da sem »civilno poročen« ter bom proti razširjevalcem takih vesti sodnijsko postopal. — Ljubljana, 5. aprila 1927. Vekoslav Kresal, učitelj.

Zastonj

dobijo blago 12. in 13. aprila tisti, ki so kupili 23. marca v moji trgovini v Šiški in 31. marca na Sv. Petra cesti. Zahteva se predložitev blagajniških listkov. IVAN KOS.

TRSTJE ZA STROPE

naročajte le pri:

JOS. R. PUH, LJUBLJANA,

Gradaska ulica

katera edina izdeluje isto iz najboljšega materiala, močno ple-

teno s pobakreno žico. — Dobavlja vsako množino najceneje.

Zastopnika

za Slovenijo, strokovnjaka za prodajo lakov in barv, išče dobro uvedena domača industrija.

Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva ulica broj 11, pod šifro »Za-11.587«.

Brez vsakega drugega naznanila.

Danes nam je umrl naš ljubljani, dobri soprog, skrbni oče, stari oče, tast, svak in stric, gospod

Janez Ilc

bivši posestnik

Pogreb dragčega in nepozabnega se bo vršil v torek 5. aprila t. l. ob pol 10 na farno pokopališče v Hrovači.

Goriča vas — Ribnica, 3. aprila 1927.

HELENA ILC, soproga. — JANKO ILC, župnik, Ruše; KAROL ILC, posestnik, Goriča vas; JOS. ILC, prokurist, Kočevje; LEO-POLD ILC, posestnik, Goriča vas, sinovi. — ANA ILC, MARIJA BOLHA in HELENA ILC, hčere. — HELENA, IVA, MIHAELA, sinuhe. — Vsi vnuki in vnukinje.

Naznanjava v neizmerni bolesti vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je preminul naš najboljši soprog in zlati papa, brat, svak in stric

Med. dr. Karol Wisinger

srezki sanitetni referent

danes ob pol 3 zjutraj po kratki bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče,

Pogreb se vrši v sredo ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti na litijsko pokopališče.

Litija, 4. aprila 1927.

JOSIPINA WISINGER, soproga. — LADIK, sin.

Bili kakršnikol časi brez

Palma

- življenje

ni.

LJUBLJANA, DUNajska CESTA 14
poleg trgovine Schneider & Verovšek

Najcenejše kupite

Kateri lesni industrijalec

bi dal v komisijsko prodajo za takoj večjo množino (ca. 30 vagonov)

vsakovrst. mehkega, tesanega in žaganega lesa

po ugodni ceni? Za blago nudim popolno bančno garancijo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod: »Komisija« 2552.

POZOR!

Nove svilene klobuke in slamnike po najnižjih cenah in vseh vrst preoblikovanje istih, ženskih in moških v lastni delavnici priporočam

Marija Jeglič

modistinja

Slomškova ulica 27.

A. Janežič nasl. Subelj

slamnikarstvo in klobučarstvo

Slomškova ulica 27.

Ljubljana

Razprodam

vsled selitve kompletno jedilnico, spalnico (Altdeutsch), gramofon z več ploščami, 4 stampilatorje ter razne druge reči pri g. Karlu Wondru, Borštnikov trg št. 3/1.

Tužnim srcem sporočam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, sestra, svakinja in teta, gospa

Meni Kremžar

roj Dobrilla

soproga delovodje

danes zjutraj, previdena s svetimi zakramenti, Bogu vdano preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo dne 6. aprila ob 10 dopoldne iz hiše žalosti, Senovo, na pokopališče Rajhenburg.

Rajhenburg, dne 4. aprila 1927.

Zalujoči soprog Anton Kremžar.